Ateitis

LIEPA-RUGPJŪTIS 1990-4

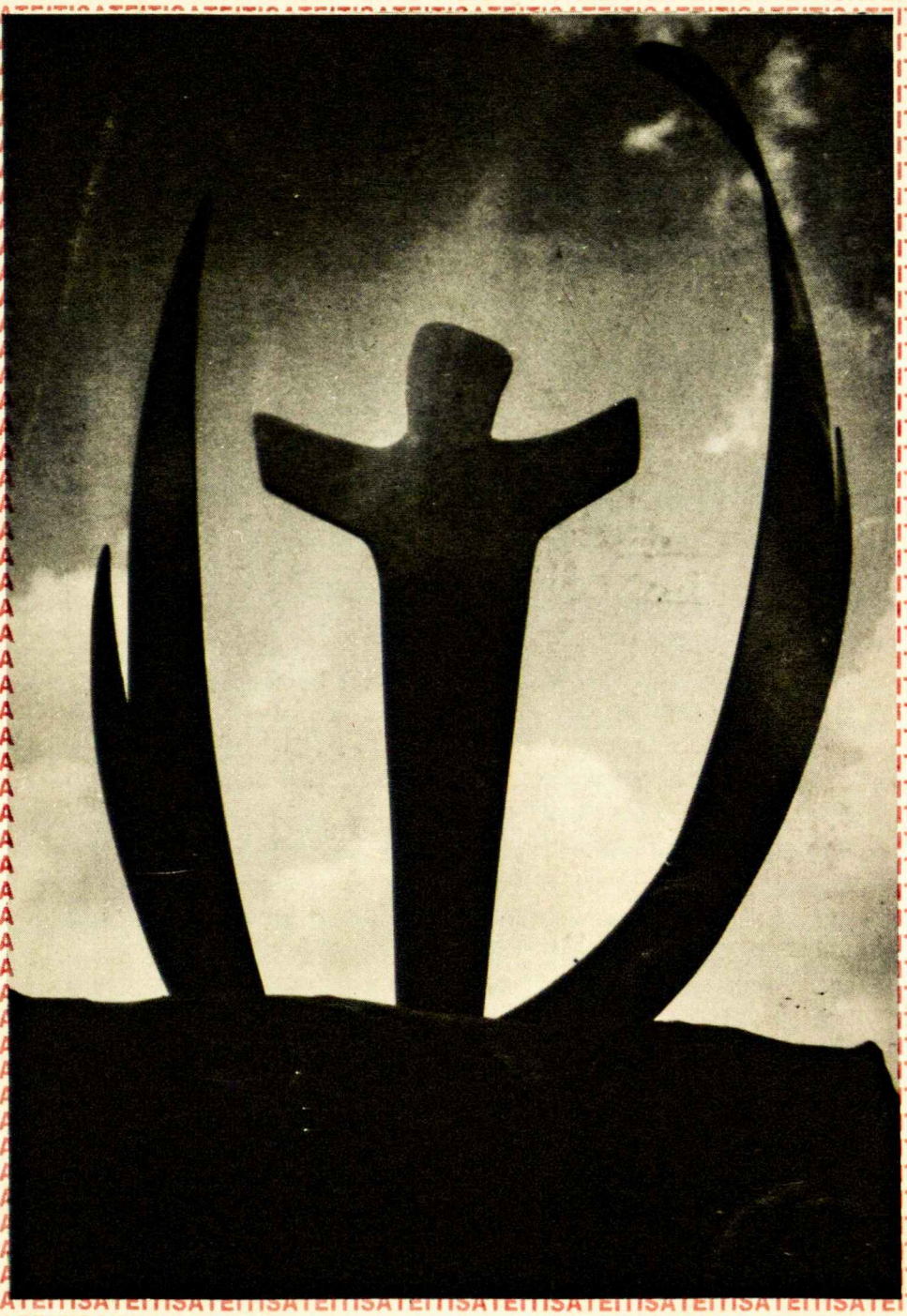

Ateitis

Metas pasižvalgyti savo kieme
D. Bindokienė 109

Ateitininkų sąjūdžio vieta dabartinėje Lietuvos politinėje situacijoje
Liudas Dambrauskas 110

Išeivija dabartinių įvykių šviesoje
Ramūnė Jonaitienė 112

Meilė Lietuvai, Dievui ir kūrybai 114

Palydėjom, Rytas, Debesys. (eil.)
Alfonsas Tyruolis 115

Naujojo Įstatymo Auka
Kun. J. Burkus 116

Valandėlė su kun. S. Tamkevičium
D. B. 118

Tautos atgimimas ir katalikybė
Algirdas Saudargas 120

Žmogus (eil.)
Ingrida Kazakevičiūtė 123

KALBOS SKYRIUS 124

KNYGOS — LEIDINIAI 125

Žodis jaunam kūrėjui
Aloyzas Baronas 127

Svajonė (eil.)
Jūratė Jankauskaitė 127

Kad nebūtų užmiršta
S. Užupytė-Bublienė 128

Apie tave galvoju (eil.)
Adriana Karkaitė 128

Laukiu, Jau kelią nuėjau. Tu nemiršti (eil.)
Julija Maceinienė 129

Penkeri metai nuo Br. Pavilaičio mirties
Č. Masaitis 129

Reto talento ateitininkas
Vyt. Janulis 130

MŪSŲ VEIKLA 133

Dainavai (eil.)
Rolanda iš Lietuvos 137

Dainava (eil.)
Stasys Garliauskas 138

KREIVOS ŠYPSENOS 144

Nuotraukos: Gr. Kriaučiūnienė: viršelis, 132, 133, 134, 140; J. Kuprio: 118; V. Kapočius: 119; M. Šmitienė: 126; J. Šalčius: 134, 140, 143; A. Šmitas: 135; M. Gaižutienė: 142.

Ateitininkų Federacijos leidžiamas katalikiškos lietuviškos orientacijos žurnalas

LIEPA-RUGPJŪTIS
1990 m.

VOL. LXXX NR. 4

REDAKTORĖ:
Danutė Bindokienė,
7155 S. Homan Ave.,
Chicago, IL 60629. USA
Telef. (312)776-2036

REDAKCIJOS NARĖS:
Ramunė Kubiliūtė.
Rūta Sidrytė,
Viktutė Venclovaitė.

TECHNINIS REDAKTORIUS:
Jonas Kuprys

ADMINISTRATORIUS:
Juozas Polikaitis,
7235 South Sacramento Ave.,
Chicago, IL 60629, USA
Tel.: (312)434-2243

Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje. Leidžia Ateitininkų Federacija. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje — 12.00 dol.; garbės prenumerata — 20.00 dol., susipažinimui 9.00 dol.; kituose kraštuose — 9.00 dol., išskyrus Pietų Ameriką (7.00 dol.).

ATEITIS (USPS 035-440) — a magazine published by-monthly, by the Lithuanian Catholic Federation Ateitis, Inc. Business address: 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL 60629 USA. Yearly subscription in the US and Canada $12.00. Single copy $2.00. Second class postage paid at Chicago, Illinois.
© 1990 by the Lithuanian Catholic Federation Ateitis. All rights reserved. POSTMASTER: Send address changes to ATEITIS, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, Illinois 60629 USA.

METAS PASIŽVALGYTI SAVO KIEME

Užsibaigus dar vieniems mokslo ir veiklos metams, praėjus įvairų vietovių ateitininkų šeimos šventėms, atrodo, atėjo laikas ir „Ateities" redakcijai peržvelgti nueitą kelią, mesti akį atgal.

Po pusantrų metų galima tvirtinti, kad redagavimo darbas pasirodė lengvesnis, negu pradžioje bijota. Tai vis pareigingų, paslaugių redakcijos kolektyvo narių ir uolių korespondentų, bendradarbių bei skaitytojų dėka. „Ateitis" išeina reguliariai, nepavėlavusi, kas du mėnesiai. Pasitaikė, kad dėl pašto nepareigingumo ar kitų nenumatytų priežasčių žurnalas kiek pavėluotai pasiekė skaitytojus, dėl to atsiprašome. Apsistojome prie 36 puslapių — tokio dydžio žurnalas bus kiekvieną kartą; nenumatome keisti ir turinio sudėties — atrodo, kad skaitytojai pritaria tokiam medžiagos išdėstymui. Džiaugiamės, kad „Ateitininkai Lietuvoje" skyrius gražiai auga. Medžiagos jam pradėjome tiesiogiai gauti iš tėvynės ir kitų šaltinių. Beveik visos vietovės, kuriose veikia at-kai, pasistengia bent vieną kartą atsiųsti korespondencijas. Žinoma, galėtų atsiliepti ir tie, kurie kažkodėl vis delsia (ypač JAV rytinių pakraščių at-kai). Kai kurios vietovės yra tokios uolios ir pareigingos, kad tikras džiaugsmas su jomis bendrauti. Ypač pasižymi Vokietijos Vasario 16 gimnazijos ateitininkai, greičiausiai energingosios kuopos globėjos Marytės Šmitienės dėka, ir Australija. Matyti, kad ten, ypač Adelaidėje, ateitininkiškoji veikla gerokai pagyvėjo ir vis stiprėja. Mes tikrai esame dėkingi Adelaidės sendraugių pirm. A. Kubiliui, korespondentui V. Januliui ir At-kų federacijos įgaliotinei E. Varnienei už nuotraukas ir rašinius. Labai smagu ir įdomu bent šiuo būdu bendrauti su idėjos broliais ir sesėmis tolimoje Australijoje.

Ateinančių metų pradžioje „Ateitis" švęs garbingą ir brandžią 80 metų gyvavimo sukaktį. Nuo pirmojo numerio 1911 m. vasario mėnesį „Ateitis" nukeliavo ilgą ir įdomų kelią. Buvo gerų, šviesių dienų, buvo aptemusių padangių, bet žurnalas niekad neprarado savo idėjų ir siekių. Stovint ant jubiliejaus slenksčio, darosi džiugu ir kiek baisu žengti buvusių redaktorių pėdomis. Viena tik aišku, kad tie ankstyvesnieji redaktoriai tikrai didžiuotųsi, turėdami tokį būrį redakcinio kolektyvo narių, kaip šiandien. Manau, kad jie skaitytojams jau gerai pažįstami. Jono Kuprio — mūsų techninio redaktoriaus — rūpestis akivaizdus, tik paėmus žurnalą į rankas. Laužymas, išdėstymas, apipavidalinimas, šrifto parinkimas — tai vis jo nuopelnas. Ramunė Kubiliūtė ir Rūta Sidrytė rašo reportažus, renka žinias, dažnai žurnalo puslapius papuošia ir vertingomis nuotraukomis. Viktutė Venclovaitė, arba geriau sakykime — jos kūryba, labai populiari jaunesniųjų skaitytojų tarpe. „Ryto ir Gailytės" nuotykiai visus pralinksmina. Jų pasigesime šiame numeryje, bet mūsų Viktutė šiuo metu labai užsiėmusi. Rugpjūčio 11 d. ji ruošiasi žengti prie altoriaus su Rimu Siliūnu ir praktiškai įgyvendinti šeimyniškumo principą. Linkime jiems abiems daug skaidrių, laimingų dienų ir tikimės, kad Viktutė vėl atras valandėlę laiko dalintis savo talentu su „Ateities" skaitytojais.

Iš savo pusės vis tiek turiu pageidavimą žurnalo skaitytojams. Kodėl tylite? Labai labai reikia kokios nors reakcijos. Kartais atrodo, kad žurnalas, taip rūpestingai, su meile paruoštas išeina iš spaustuvės ir įkrinta į kažkokią bedugnę, iš kurios joks atgarsis neprasiskverbia. Mes neieškome komplimentų, bet būtų gera išvystyti komunikaciją su skaitytojais, sužinoti jų nuomonę, pageidavimus, pasiūlymus. Tik tokiu būdu žurnalas gali tobulėti. Kažkas pusiau juokais kartą pasakė: „Jeigu skaitytojai tyli, tai viskas gerai. Kai padarysite kokią klaidą, tuoj atsilieps". Gal ir tiesa, bet tyla ne visuomet gera byla.

Bebaigiant dar noriu priminti šiemetinį „Ateities" konkursą. Čia nėra kokia naujovė — konkursus paveldėjome iš ankstyvesniųjų žurnalo redaktorių ir džiaugiamės jų tęstinumu. Jaunieji, rašykite! Vyresnieji, paraginkite jaunimą konkurse dalyvauti! Medžiaga turi redaktorę pasiekti iki rugsėjo 30 d. Daugiau informacijų yra „Įvykiai ir žmonės" skyriuje. Kviečiame dalyvauti ne tik išeivijos, bet ir Lietuvos ateitininkus. Taip pat prašome siųsti korespondencijas iš stovyklų, nuotraukas, laikraštėlius ir kitokią medžiagą. „Ateitis" visų mielai laukia.

D. Bindokienė

LIETUVOS MA

Ateitininkų sąjūdžio vieta dabartinėje Lietuvos politinėje situacijoje

Liudas Dambrauskas *

Pavergtoj tautoj visuomeninių sąjūdžio atsiradimą sąlygoja ne tik jos tautinis atgimimas, bet ypač jos dvasinis stovis, kuris nulemia tautos kultūrą, gyvybingumą, teisę į nepriklausomos valstybės sukūrimą ir vietą laisvų tautų tarpe.

Lietuvos ateitininkija nuėjo ilgą sunkų kelią. Ir mūsų tautos nelaimių, priespaudos, persekiojimų metu ji pasiliko ištikima savo tikslui — visa atnaujinti Kristuje. Tai ne trafaretinis šūkis, o kiekvieno ateitininko programa, kurią įgyvendinti privalo per artimo meilę, krikščioniškų pažiūrų įsisavinimą ir pareigą savo tautai.

Šiandieniniai ateitininkų uždaviniai reikalauja iš jų ne tik gerai žinoti to judėjimo istoriją — atsiradimo priežastis, bet, remiantis praeities patirtimi, sukurti savo veiklos taktiką, tinkamą dabartinei politinei situacijai.

Mes, Lietuvoje savo kailiu patyrę priespaudos skonį, puikiai suvokiame, ką tautai reiškia Nepriklausomybė. Laisvė yra pagrindinė sąlyga ugdyti asmenybėms, nes jos pilnavertiškai vystytis tegali tik nepriklausomoje tautoje. O tauta be asmenybių tolygi padrikusiai armijai be vadų.

Istoriškai vertinant ateitininkijos veiklą šių dienų šviesoje, manau reikėtų ją suskirstyti į penkis laikotarpius.

Pirmasis — ateitininkijos įkūrimas ir jos veikla caro priespaudoj. Tuometinė Lietuvos tragedija buvo ta, kad praktiškai mūsų tauta paliko be lietuviškos katalikiškos inteligentijos. Lietuvių šviesuolių saujelė, pradėjusi žadinti tautinį atgimimą per „Aušrą" ir „Varpą", nebuvo ideologiniu požiūriu vienalytė. Daug ką buvo palietę įvairūs svetimi „izmai". Jeigu vieni propagavo laisvamanišką indiferentiškumą, tai kiti, skleisdami ateizmą, atvirai kovojo prieš krikščionybę. Ateinanti iš Rytų bedievybės banga buvo tokia didelė, kad kilo rimtas pavojus netekti mūsų inteligentijos. Ir štai tokiose sąlygose pažangioji katalikiškoji inteligentija, su Pranu Dovydaičiu priešakyje, ryžosi sulaikyti mūsų šviesuomenės nukatalikėjimą. 1911 m. gimė, Dovydaičio redaguojamas, katalikų moksleivių laikraštis *Ateitis,* apie kurį susibūrė ateitininkų sąjūdis.

Stasys Šalkauskis taip vertino šio sąjūdžio istorinę reikšmę:

„Jeigu su *Aušra* yra surištas mūsų tautinis atgimimas, tai su *Ateitimi* dera rišti dvasinis mūsų atgimimas. Pirmasis suteikė mūsų šviesuomenės gyvenimui individualinės tautinės lyties, antrasis veda šitą šviesuomenę į pilnutinį krikščioniškojo gyvenimo turinį".

Ateitininkai, pabrėždami katalikiškumą, nemažino tautiškumo vertės, rodydami didelį dėmesį kultūrai ir tautos tradicijoms. Jie pirmieji užpildė karių savanorių eiles.

Antrąjį ateitininkijos veiklos etapą sudaro mūsų Nepriklausomybės laikotarpis. Jis pareikalavo didelės mokslo šviesuolių armijos, pasišventusios mūsų jaunos valstybės krikščioniškos kultūros vystymui. Nepriklausomybės laikotarpį galime pavadinti tautiniai susipratusios katalikų inteligentijos ugdymo periodu. Jeigu Nepriklausomoj Lietuvoj moksleivija ir studentija išliko mažai paveikta ateizmo, tai tik katalikiškosios inteligentijos nuopelnas. Tačiau ne visi visuomeniniai judėjimai sugebėjo blaiviai įvertinti to meto Lietuvos politinę padėtį ir numatyti mūsų agresyvių kaimynų tikslus. Tik ateitininkija nebuvo užliūliuota tautinio patriotizmo euforijų ir jos katalikiškoji pasaulėžiūra padėjo realiau suprasti ateizmo pragaištingumą, kuris ruošė dirvą bolševikinei okupacijai. Ateitininkai savo susirinkimuose, šalia katalikiškosios pasaulėžiūros žinių gilinimo, išsamiai nagrinėjo komunizmo ir rasizmo skelbiamų idėjų pragaištingumą mūsų tautai. Kai kurie ateitininkų vadai jau 1937 m. numatė realų bolševizmo pavojų Lietuvai. Tai reiškė, kad ruošiant jaunimą kūrybiniam nepriklausomam gyvenimui, reikėjo jį paruošti ir galimai okupacijai.

Nesakyčiau, kad 1930 m. ateitininkų moksleivių veiklos uždraudimas jiems pakenkė. Ši Lietuvos vyriausybės priemonė, palyginus ją su bolševikų represi-

* Liudas Dambrauskas buvęs politinis kalinys du kartus: 1945-55 m., ir 1984-87 m. Dabar gyvena Kaune. Šis pranešimas skaitytas š.m. birželio 2 d. Memingene, Vokietijos at-kų šventėje.

jomis, buvo daugiau simbolinė. Ji atnešė to meto ateitininkijai tik naudos. Žinoma, ateitininkų moksleivių gausumui galėjo turėti ir neigiamos įtakos, tačiau nelegali padėtis juos tik grūdino — sujungė į idėjiškai vieningesnį, ryžtingesnį branduolį, nebijantį persekiojimų ir pavojų. Kaip tik šių savybių iš jaunimo pareikalavo Lietuvos okupacija.

Ypač pasunkėjo ateitininkijos veikla *bolševikų ir nacių okupacijos metu. Tai ateitininkų dvasinio tvirtumo, drąsos, ryžto ir tėvynės meilės išbandymo laikotarpis.* Bolševikinė okupacija, siekdama kuo greičiau palaužti tautinį pasipriešinimą, pirmiausia savo represijas nukreipė prieš Lietuvos katalikiškąją inteligentiją. Ne vienas ateitininkas moksleivis dingo NKVD rūsiuose. Ateitininkų judėjimas buvo paraližuotas, tačiau nesunaikintas. Vyresnių klasių aktyvesnių ateitininkų moksleivių iniciatyva spontaniškai kūrėsi gimnazijose maži rateliai, kurie neapsiribojo vien krikščioniškos pasaulėžiūros ugdymu, o turėjo politinį tikslą — priešintis okupaciniam režimui. Galima drąsiai tvirtinti, kad ateitininkai stovėjo pirmose rezistencinio judėjimo gretose. Moksleiviai ateitininkai jungėsi su vietos inteligentų aktyvistais į ratelius, o kai kur ir į ginkluotus būrius. Todėl, karui kilus, Lietuvos aktyvistų fronto, vadovavusio visos tautos sukilimui prieš bolševikų okupaciją, pagrindą sudarė ateitininkija.

Naciams uždraudus Lietuvos aktyvistų fronto veiklą, ateitininkai nekapituliavo prieš naują okupaciją. 1943 m. Kaune buvo sudarytas Katalikiškojo jaunimo centras, kuris, kiek leido karo sąlygos, ėmė koordinuoti moksleivių ateitininkų veiklą. Be abejo, ta veikla buvo surišta su didele rizika, tad jos apimtis buvo žymiai mažesnė.

Pats sunkiausias Lietuvos ateitininkijos laikotarpis buvo ketvirtasis — nuo 1944 iki 1988 metų — tai mūsų tautos fizinio ir dvasinio genocido laikotarpis. Daug lietuviško jaunimo aukų pareikalavo ginkluotas partizaninis judėjimas, dar daugiau buvo areštuota ir išgabenta fiziniam sunaikinimui į Sibiro kalėjimus bei lagerius. Ateitininkijos veikla Lietuvoj buvo nuslopinta. Tik pasitraukusi į Vakarus katalikiškoji inteligentija nenuleido rankų. Išeivijos ateitininkija siekė ne tik išsaugoti tėvų kalbą ir tikėjimą, bet ir padėti, kiek leido sąlygos, okupuotai Lietuvai. Vertinant disidentinį judėjimą Lietuvoj, reikia ypatingą reikšmę skirti išeivijai. „Amerikos balso" ir „Laisvės" radio lietuviškos laidos, nežiūrint bolševikų pastangų jas trukdyti, buvo ne tik informacijos, bet ir dvasios palaikymo šaltinis. Tai, kas dabar vyksta Lietuvoj — tautinis atgimimas, būtų neįmanomas be išeivijos pagalbos. Nors ateitininkijos judėjimas buvo likviduotas, tačiau to judėjimo dvasia — išsaugoti tikėjimą, siekti laisvės, nebuvo bolševikų sunaikinta. Ji nuo 1972 metų ėmė reikštis per Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką ir kitą pogrindžio spaudą. Tai buvo jos tautinės ir religinės gyvybės bei kovos apraiška, liudijanti, kad bolševikams nepavyko palaužti mūsų laisvės troškimo.

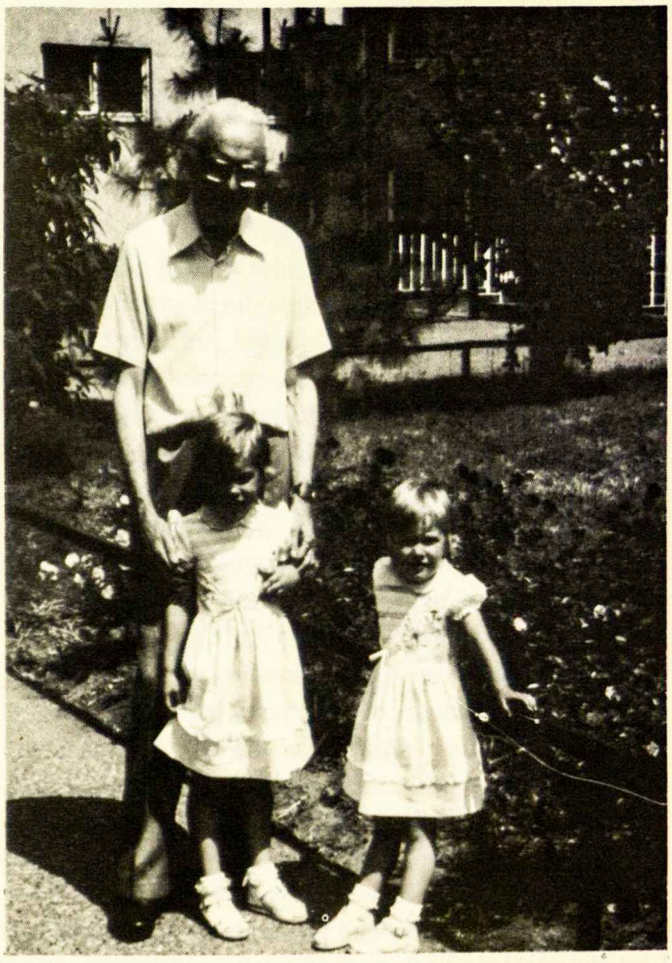

Liudas Dambrauskas su giminaitėmis Linute ir Dainele Šmitaitėmis Vasario 16 gimnazijoje. L. Dambrauskas skaitė paskaitą Vokietijos at-kų šventėje Memingene.

Šiandieną įžengėme į naują mūsų tautos siekimų etapą — *į Nepriklausomybės atkūrimą.* Jokios skambios Nepriklausomybės deklaracijos negalės Lietuvos prikelti naujam gyvenimui be mūsų ryžto, pastangų ir sąžiningo darbo. Išeivijos ateitininkija yra Lietuvos kamieno šakos ir jos dvasia maitinasi tomis pat šaknimis, kaip ir visa tauta. O kaip ji reikalinga kamienui! Ateitininko vieta visuomenėj ten, kur jis reikalingiausias. Užtat ateitininkų sąjūdis turi užimti dabartinėje Lietuvoje ypatingą vietą. Be dvasinio tautos atgimimo ir krikščioniškos kultūros atgaivinimo negali būti tvirtos Nepriklausomos Lietuvos. Ši misija tegali būti atlikta per katalikų inteligentų ugdymą ir Bažnyčią. Tik dvasiniai atgimusi Lietuva tegalės užimti deramą vietą laisvų tautų šeimoje, tapti Vakarų ir Rytų kultūras jungiančiu tiltu — Šiaurės Atėnais!

IŠEIVIJA DABARTINIŲ ĮVYKIŲ ŠVIESOJE

Ramūnė Jonaitienė

Šią temą rašau ne kaip politinių mokslų ar panašios srities specialistė, bet kaip išeivijoje gimusi, pokario generacijos lietuvė. Dalyvaudama lietuviškoje veikloje, susitinku su įvairių pažiūrų, savo generacijos lietuviais ir, galima sakyti, reprezentuoju tam tikrą „nuomonių vidurkį". Tuo pačiu, sakyčiau, kad ši tema yra subjektyvi, priklausydama tam tikra prasme nuo išeivijos vaidmens apibrėžimo ir mūsų įsitikinimo.

Išeivijos pradžia iš tikrųjų įvyko tolimoje praeityje. Tuo tarpu mes kalbame apie pokaryje susidarusią išeiviją, susikūrusią, kaip žinome, vargingai ir skaudžiai pergyvenusią tėvynės netekimą. Susikūrė, ieškodama bendros kalbos, papročių, istorijos, kultūros ir bendro tikslo. Tikslas dvilypis: lietuvybės išlaikymas ir Lietuvos išlaisvinimas. Pakeliui išsivystė aibė institucijų ir organizacijų šiems poreikiams tarnauti ir taip pat priaugančiai naujai kartai auklėti.

Ryšiai su pavergta tėvyne buvo be galo atsargūs, pasižymėję dideliu nepasitikėjimu okupantų valdžia, pasigailėjimu likusių Lietuvoje, baime jiems nepakenkti. Savo veiklą išeivija taikė ne tik sau, bet ir Lietuvai. Kalbėjome, dainavome, šokome už tautą, kuri, kaip ligos supančiotas invalidas, pati to atlikti negalėjo.

Staiga — stebuklas! Invalidas keliasi, ir mažais žingsniukais pats eina sveikatos — t.y. laisvės linkme. Tas pirmas atsikėlimas, tas pirmas žingsnis mums pasireiškė pirmuoju Sąjūdžio seimu, pirmuoju trispalvės pakėlimu Gedimino kalne. Be galo jaudinantis vaizdas. Jaunesniajai kartai jis sukėlė didžiulį entuziazmą ir vilties atgimimą. Po pirmo žvilgsnio dažnas vyresniųjų skeptiškumas kai kuriais atvejais atsiliepė ir mumyse. Visai natūralu. Metų metais augęs begaliniais nepasitikėjimais sovietais dabar dar vis slopina tą džiaugsmą, matant atbundančią Lietuvą. Neabejotinai, įsiterpia ir tam tikras baimės jausmas: ką mes, išeivija, dabar darysim? Mūsų vaidmuo buvo labai aiškus ir svarbus veikti *dėl* Lietuvos. O dabar?

Ilgai ar neilgai, dabar yra laikas mesti šalin nežinios baimę ir naudotis visomis naujomis galimybėmis bendravimui. Net skeptikus gundo, jaudina ir uždega galimybės susitikti su, dešimtmečiais nematytais, giminaičiais. Asmeniški pabendravimai duoda progą ne tik pasidalinti žiniomis, įspūdžiais, prisiminimais, bet ir padeda sumegzti ilgų metų uždaros okupacijos išardytus siūlus. Nebuvusiems Lietuvoje, giminių aplankymas atveria visą naują pasauli, duoda istorinio tęstinumo ir priklausymo jausmą. Konkretizuoja tą fantazijos, patriotinių jausmų, pareigos pajutimo, pasakų ir paveiksliukų mišinį, su kuriuo mes čia augome. Įprasmina įdėtas pastangas, ypač kalbos išlaikymui. Padeda įrodyti mūsų vaikams, kur jie stovi pasaulyje, kur jų „šaknys" ir kodėl. Sukelia apatiškųjų susidomėjimą ir atnaujina ryžtą pavargusiųjų, kai išgirstame žinias apie degantį Lygos ir Sąjūdžio veikėjų ryžtą bei pasišventimą.

Kaip visur, yra ir antroji medalio pusė. Nepatogu, bet negalime visai nepažvelgti į nusivylimus, kuriuos patyrė ne vienas atsikvietęs gimines iš tėvynės. „Cum grana salis" reikia praryti kai kurių svečių materialistinį, pragmatišką elgesį ir kritišką žvilgsnį į mus. Ne visi taip galvoja, ne visi taip daro, bet tokių atgarsių yra tiek, kad negalime jų nepaminėti.

Kaip išaiškinti ryškėjančius galvosenos skirtumus tarp mūsų ir mūsų svečių? Ar mes per jautrūs? Ar mes matome tik vieną, pragmatikų tipą? (Gal kitus ne taip lengvai išleidžia?) Ar mes, kuriems nuo mažens skiepijama kultūros, veikimo, ideologijos svarba — gal per daug idealizuojame tą „lietuviškumą"? Ar anti-išeiviška propoganda ten yra tokia stipri? O gal mes tik nesuprantame, koks tikrai yra tos sistemos gaminys, „homo sovieticus", auklėtas be Dievo, be doros ideologijos? Taip. Įvairiais laipsniais viskas susideda. Tokie klausimai gal yra naivūs, bet būdingi šių dienų išeivijos nuotaikai, kurioje vyrauja sentimentalumas ir netikrumas; užsidegimas ir nežinojimas, į kurią pusę kaupti jėgas. Neįmanoma elgtis, lyg niekas nepasikeitė, tačiau telkti visą dėmesį TIK Lietuvai — kažin ar būtų teisinga.

Išeivijos lietuviai išskėtę rankas laukia priimti visus atvykstančius į savo glėbį, apdovanoti — tiek jie išsiilgę kontakto su „tikrais" lietuviais, su nematytais broliais ir pusbroliais. Visi nuoširdžiai domisi tuo, kas vyksta, paprašyti mielai ateina į talką, aukoja (nors jų dosnumas

dažnai praeina nepastebėtas). Meninių sambūrių skaičiai ir pastangos didėja, besiruošiant kelionėms į Lietuvą. Kiti ruošiasi investuoti, net grįžti gyventi Lietuvoje. Visos akys — veikėjų ir neveikėjų — įbestos į Lietuvą. Bet ar ne tik mes žiūrime pro euforija aptrauktus akinius?

Pavyzdžiui, daug kas siunčia archyvinę medžiagą Lietuvon, bet nepasilieka duplikatų. Kas būtų, jeigu staiga vėl užsidarytų sienos ir vėl prasidėtų represijos — nei jiems, nei mums naudos iš tos medžiagos nebus. Kitas pavyzdys. Kviečiame ir apmokame meninius vienetus iš Lietuvos. Jau į ateinančių metų dainų šventę Čikagoje yra pakviestas vienetas, kuris reikalauja 10,000 dol. honoraro ir dar kelionpinigių. Kaip su tuo galime susigyventi, kada šventės mums ir taip daug kainuoja, ir mūsų chorai apie honorarus ne tik nesvajoja, bet ir iš savo kišenių prideda kelionėms.

Yra pavojus kad, kaupdami visus resursus Lietuvai, praleisime pro pirštus tikrovės pajutimą. Kokia bebūtų Lietuvos ateitis, tai nėra būtinai mūsų visų ateitis, nors mus giliai veikia Lietuvos padėtis ir nuo jos daug priklausys. Dabar yra pats laikas visomis išgalėmis padėti jai atsistoti ant kojų. Bet yra labai svarbu paklausti ir atidžiai išklausyti, kas jai tikrai reikalinga, o ne daryti tai, ką **mes** galvojame, kad jai reikia. Taip pat negalime pamiršti išeivijos antro, bet tolygiai svarbaus tikslo, būtent lietuvybės išlaikymo. Nes, realiai kalbant, mes jau esame įleidę šaknis išeivijos kraštuose, turime savo identitetą. Negalime kvapą užėmę laukti, kol visi galėsime grįžti Lietuvon. Mes ir ten jau nebepritapsime. Mūsų uždavinys yra derintis ne tik su Lietuva, bet ir su savo gyvenamais kraštais, su savo tapatybe. Tokiu būdu galime net labiau Lietuvai padėti.

Išeivijos Lietuva yra atskiras fenomenas. Esame lietuviai su savo charakteristika, kuri išsivystė per 45 metus. Palyginimas išeivijos su medžio šaka man visada sukėlė menkavertystės jausmą. Sakyčiau, kad išeivija ir Lietuva yra daugiau kaip dvikamienis beržas. Išeivijos veikla turi gyvuoti ne tik Lietuvos labui, bet ir saviems, čia gyvenantiems, kurie įsijungia, domisi, bet nebūtinai pajėgia aktyviai prisidėti prie talkos Lietuvai. Tuo tarpu tėvynė turi pati savo jėgas išmėginti. Sąjūdžio veikėjai, pavyzdžiui, Kazimieras Antanavičius vasario mėn. Toronte yra pasisakęs, kad Lietuva pati pajėgia savo reikalus, savo ateitį spręsti. Atseit, ne nuo mūsų priklausys jų ateitis, bet nuo jų pačių. Taip pat ir mūsų, išeivijos, ateitis priklausys nuo mūsų, o ne nuo jų.

Iš tiesų turime vieni kitus stiprinti abipusišku susipratimu, sąmoningu bendravimu ir bendradarbiavimu. Be galo svarbu atvirai išsiaiškinti, išmokti, suprasti, su kuo bendraujame, kad kuo geriausiai vieni kitiems padėtume. Mūsų abejų tikslai gi tie patys, tik mūsų veiklos sferos ir atmosferos yra skirtingos. Mūsų poreikiai kitokie. Todėl negalime tikėtis, jog „vienos tautos vaikai" visi grįš į tą patį šeimos židinį ir veiks lyg nebūtų praėję 45 metai. Vaikai išsisklaidė, įvairių įtakų auklėjimai, sukūrė savo šeimas. Jie neatsisako savo šeimos vardo; rūpinasi jos gerove, bet turi pagal susidariusias sąlygas tai daryti savo pastogėje. Jiems svarbu toliau tęsti užsibrėžtų sričių darbą, o taip pat (kaip subrendę vaikai) turi patys nustatyti savo veiklai gaires. Suderinta tų pačių sričių veikla praturtins tėvynę visų vaikų įsijungimu ir jų visų naudai. Kaip tik per organizacijas (pvz. ateitininkų) galime daug greičiau rasti bendrą kalbą, bendras vertybes — ir sau, ir jaunesnėms kartoms.

Padėčiai Lietuvoje gerėjant, arba bent neblogėjant, pasidarytų įmanoma rengti bendrus kultūrinius festivalius, mokslinius bei organizacinius suvažiavimus, jaunimo stovyklas. Bet reiktų iš anksto ruošos sąlygas plačiai išsiaiškinti ir konkrečiai aptarti. Svarbu, išstudijavus sąlygas, bendrauti, dalyvauti, bet nešokti į ugnį, nors yra kai kur pasireiškusi tendencija tai daryti. Aišku, bendri renginiai turėtų labai didelę naudą išeivijai. Priverstų mus pasitempti, atsinaujinti, pasisemti grynesnio lietuviškumo. Galbūt daugiausia juose dalyvautų stiprieji veikėjai. Bet atsidarytų durys ir eilinių lietuvių vaikams: jie galėtų dalyvauti stovyklose, mokslo ir šeimų apsikeitimo programose ir t.t.

Atrodo, kad čia iškilo daugiau klausimų negu atsakymų. Tačiau yra daug sprendimų prieš akis. Turime savo nuomones formuoti ir pareikšti, nes kitaip tie sprendimai bus padaryti be mūsų įnašo. Daug priklausys nuo mūsų pačių, nuo mūsų įsitikinimų, iniciatyvos bei sugebėjimo visa tai įgyvendinti.

... turime vieni kitus stiprinti abipusišku susipratimu, sąmoningu bendravimu ir bendradarbiavimu. ...negalime tikėtis, jog „vienos tautos vaikai" visi grįš į tą patį šeimos židinį ir veiks, lyg nebūtų praėję 45 metai.

MEILĖ LIETUVAI, DIEVUI IR KŪRYBAI

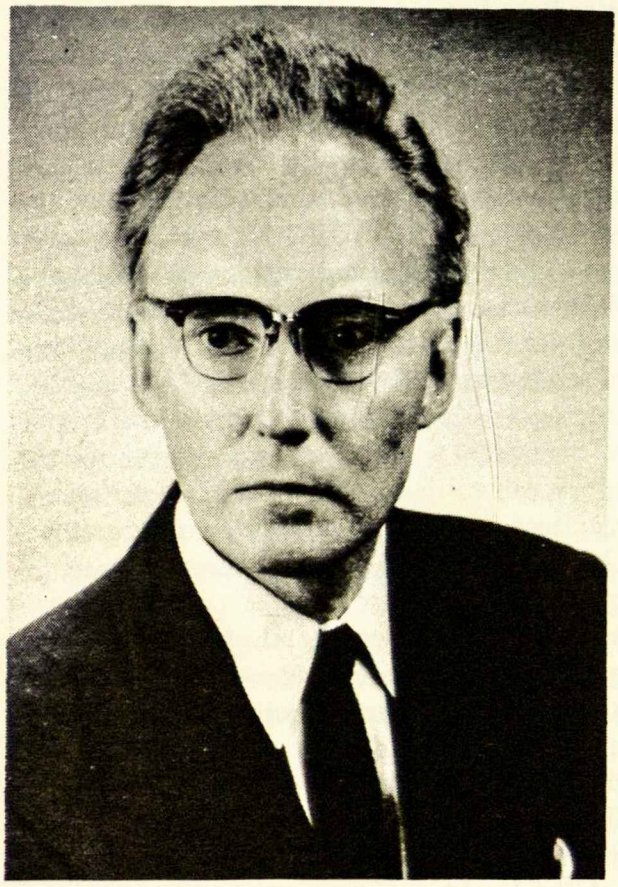

Alfonsas Tyruolis

Kartais pasitaiko savo tarpe turėti žmogų, prieš kurį kiekvienas turėtų pagarbiai lenkti galvą, bet su juo susiduriame, bendraujame, kalbamės lyg tai būtų koks eilinis pilietis. Juo labiau, jei tas žmogus labai kuklus, švelnus ir niekuomet nesistengia „grūstis" į pirmąsias eiles.

Toks asmuo yra poetas, mokslininkas, pedagogas, vertėjas Alfonsas Šešplaukis-Tyruolis. Gimęs 1909 m. Linkuvoje, Šiaulių apskr., 1933 m. baigė Vytauto Didžiojo un-to Kaune teologijos-filosofijos fakultetą, kur studijavo germanistiką. Jo diplominis darbas buvo: „Vokiečių klasikai ir lietuvių liaudies dainos." Kurį laiką mokytojavęs Lietuvos gimnazijose, 1937-1938 m. studijų tikslais lankėsi Vokietijoje, Šveicarijoje, Čekoslovakijoje. Pokario metais germanistikos ir anglistikos studijas gilino Innsbruko un-te, kur gavo filosofijos daktaro laipsnį. 1951 m. dėstė Niujorko St. Francis kolegijoje, kartu studijuodamas literatūrą ir lingvistiką Kolumbijos un-te. Jis pasirūpino, kad šiame universitete būtų įvesta lietuvių kalba, kurią pats dėstė nuo 1952 m.

A. Šešplaukis nuo 1979 m. yra Notre Dame universiteto emeritas, gyvena Čikagoje, gyvai dalyvaudamas lietuvių kultūriniame gyvenime. Yra ateitininkas, šatrijietis, Lietuvių Rašytojų draugijos narys. Bendradarbiauja lietuviškoje spaudoje poezija, poezijos ir

Kiti A. Šešplaukio-Tyruolio raštai:

Lyrika

Pavasario saulėj. 1935.
Kelionė. 1950.
Laukų liepsnos, 1953.
Sacra Via. 1961.
Metų vingiai. 1963.
Diemedžio paunksmėje, 1974.
Šiapus ir anapus saulės, 1989

Vertimai

Goethės Rinktinė poezija. 1932.
Šilerio Giesmė apie varpą. 1936.
Elioto Pelenų diena. (1957, Aidai).
Šekspyro Sonetai. 1964.
Dantės Naujasis gyvenimas. 1966.
Šv. Kazimiero Himnas Marijai, 1971.
Schondocho Lietuvos karaliaus krikštas. 1976.
Suchenwirto Žygis į Lietuvą. 1977.
Novalio Himnai nakčiai. 1979.
Šilerio Baladės (spaudoj)
Aukso lyra (spaudoj).

Antologijos

Marijos žiedai. 1933.
Aušros žvaigždė. 1954.
Marijos žemė. 1958.
Nemarioji žemė. 1970.
Žvaigždynų sonatos. 1981.
Vainikas, kryžius, lelija. 1984.

ALFONSAS TYRUOLIS

PALYDĖJOM

Palydėjom tave gražią, šviesią,
O saule, kuri mus karštai mylavai.
Gelsvą maršką ruduo pasitiesia
Ir vėjui paleidžia sūpuot ją lengvai.

Baltos dienos su gervėm išskrido.
Nei saulės, nei meilės daugiau nebebus.
Girios kvapas nuo lauko atsklido,
Svaigina toks liūdnas, kraupus, įstabus.

O ateik, o paduoki man ranką:
Pakilkim pažvelgti kur saulė šviesi.
Ir tamsos, ir kančių jau užtenka,
Kai miršta nuvytus gamta liūdesy.

Ateitis, Nr. 10, 1932 m.

RYTAS

Pro pirmo apyaušrio pilkus ūkus
Pasveikinu bundantį rytą:
Randu vėl ten vaiko bėgiotus takus
Ir sodą, žieduos paskandintą.

Suaidi diena harmoningais balsais,
Įveikusi slogiąją naktį,
O didelė saulė liepsningais gaisais
Viršūnėse pradeda degti.

Rasa varsomis brilijantų skaisčių
Užsikuria saulėje žaisti,
Po kojų lyg dūžta varpeliai, girdžiu,
Man brendant tais plotais šviesiaisiais.

Ir ima ten snigti baltieji žiedai,
Ir lenkiasi šakos žieduotos:
Aš nusnigtas rytmečio saulėj baltai
Jau niekur nebeisiu iš sodo.

Kelionė, 1950 m.

DEBESYS

Šįvakar debesys
kaip broliai,
kaip bičiuliai,
čia apsilankę,
lyg iš tėviškės.

Šaltas,
vienišas kapas —
tokia trapi
projekcija
į amžinybę — — —

Niekas neateis,
niekas neapverks,
tik debesys aukštai
sustos ir palinguos,
gal gailią ašarą nubers
ir vėl toliau keliaus — — —

Šiapus ir anapus saulės, 1989 m.

prozos vertimais, recenzijomis, literatūrinio pobūdžio straipsniais.

Tai tiek bendrų A. Šešplaukio biografijos bruožų, kurie iš tikrųjų parodo darbštų lietuvį kūrėją-mokslininką, bet toli gražu nenušviečia jo nuopelnų ir įnašų lietuvių literatūron.

A. Šešplaukis-Tyruolis ypač pasižymi didžiųjų klasikų — Goethės, Šilerio, Elioto, Šekspyro, Dantės, Schondocho, Novalio, Suchenwirto ir kitų — vertimais į lietuvių kalbą ir nemažos krūvos antologijų paruošimu. Poeto gilus religingumas ryškiai atsispindi jo antologijose: *Marijos žiedai, Aušros žvaigždė, Marijos žemė,*

TIKIU

NAUJOJO ĮSTATYMO AUKA

Kun. J. Burkus

Mišios yra Paskutinės vakarienės ir Kryžiaus aukos atnaujinimas ir sudabartinimas nekruvinu būdu duonos ir vyno pavidalais. Tačiau abiejuose aukojimo būduose — kryžiaus ir altoriaus — yra tas pats Kunigas ir ta pati Auka — Jėzus Kristus.

Kristaus mirtis ant kryžiaus buvo tikra Auka. Jis pasiaukojo dangiškajam Tėvui, kad pagarbintų savo Tėvą ir atsilygintų už pasaulio nuodėmes. Kaip aukos Atnaša, jis pirma kentėjo. Po to mirė, sakydamas: „Atlikta" (Jn. 19,30). Tuo jis užbaigė Naujojo Įstatymo aukos įsteigimą ir sutaikė žmones su Dievu.

Šv. Mišios yra Naujojo Įstatymo auka, kurioje Kristus su kunigo patarnavimu aukojasi Dievui Tėvui nekruvinu būdu duonos ir vyno pavidalais.

Katalikų Bažnyčia, jos visuotiniai susirinkimai ir Bažnyčios tėvai šv. Mišias visados laikė tikra Auka. Pvz., 1562 m. rugsėjo 17 d. Tridento susirinkimas išaiškino šv. Mišių Aukos prigimtį ir įpareigojo aukojančius šv. Mišias laikytis nustatytos drausmės. Jis mokė: „Dieviškoje Aukoje, aukotoje Mišiose, yra tas pats Kristus, kuris kartą pasiaukojo kruvinu būdu ant kryžiaus altoriaus; jis čia yra ir aukojasi nekruvinu būdu" (CT 749). Tridento susirinkimas smerkia kiekvieną, kuris sako, kad Dievui aukojamos Mišios nėra tikra ir savaiminga Auka (CT 756).

Šį įstatymą Bažnyčia pakartoja II Vatikano susirinkimo šv. liturgijos konstitucijoje: „Mūsų Išganytojas Paskutinės vakarienės metu, tą naktį, kurią buvo išduotas, įsteigė eucharistinę savo Kūno ir Kraujo auką, kurią įamžino visiems laikams, iki vėl ateis. Kryžiaus auką savo mylimai sužieduotinei Bažnyčiai jis paliko kaip savo mirties ir prisikėlimo atminimą" (nr. 47). „Eucharistijos aukoje vyksta mūsų atpirkimo darbas" (t.p. nr. 2).

Šv. Mišių auka nėra mažesnė už Kryžiaus auką, nes Kryžiaus ir Mišių auka yra viena ir ta pati Auka. Šventąja Mišių auka yra sudabartinama Kryžiaus auka, aukojama nekruvinu būdu. Ir Kryžiaus, ir Mišių auko-

---

Vainikas, kryžius, lelija, o stipri, visa persunkianti Lietuvos meilė — antologijoje *Nemarioji žemė,* kurioje surinkti įvairių tautų poetų kūriniai apie Lietuvą, pradedant XIII-XV amžiumi ir baigiant mūsų laikais. Įvade A. Šešplaukis rašo: „Iš visų Europos tautų Lietuva bus bene daugiausia radusi atgarsio pasaulinėj poezijoj. Pirmiausia platesniu mastu ją ėmė garsinti krikšto vardu iš vakarų vykdomi kariniai žygiai. Vėliau didinga Lietuvos praeitis, nepamainoma jos liaudies kūryba bei papročiai traukte traukė kitų kraštų poetus apdainuoti tą jiems nepaprastą ir paslaptingą kraštą".

Tačiau A. Šešplaukis visų pirma yra poetas. Visi kiti — ypač antologiniai — jo darbai tarytum išplaukia iš nepaprasto darbštumo ir palinkimo naudotis prieinamesniais ir retesniais šaltiniais, ieškant juose paslėptų literatūrinių lobių (ypač apie Lietuvą), kuriais būtų galima praturtinti lietuvių literatūrą. Pirmasis A. Šešplaukio eilėraščių rinkinys *Vyturėlis* išleistas Lietuvoje 1925 m. Jo poezija buvo spausdinama beveik visoje Lietuvos ir išeivijos periodikoje. Seniausiuose *Ateities* ir *Ateities spindulių* puslapiuose taip pat gausu A. Šešplaukio kūrybos (nuo maždaug 1923 m. jis pasirašinėjo Tyruolio slapyvardžiu). Šalia religinio atspalvio, jo poezijoje labai ryškus filosofinis turinys. Daug gamtos motyvų. A. Tyruolis mėgsta klasikinius ketureilius, bet vėliausiuose rinkiniuose jau sutinkame modernesnio eiliavimo pavyzdžių. Daug kam galbūt nežinoma, kad šis poetas-mokslininkas yra kūręs ir vaikams. 1962 m. JAV LB Švietimo taryba išleido jo vadovėlį lituanistinėms mokykloms *Ten, kur Nemunas banguoja.* Naujausia A. Šešplaukio-Tyruolio poezijos knyga yra *Šiapus ir anapus saulės* (1989), taigi matome, kad poetas dar labai kūrybingas ir nepavargęs. Linkime jam daug naših, darbingų metų.

je yra tas pats aukotojas — Jėzus Kristus, Dievo Sūnus, amžinasis Kunigas, ir ta pati Auka — Jėzus Kristus. Kaip kunigas jis aukoja save Dievui Tėvui kunigožmogaus tarpininkavimu. Kryžiaus auka buvo begalinės vertės, nes aukotojas — Jėzus Kristus ir Auka — Dievo Sūnus yra begaliniai. Tad toji auka yra daugiau, negu reikėjo žmonijai atpirkti iš šėtono valdžios ir atsiteisti už visas nuodėmes.

Kalbėdami apie šv. Mišių vertę, Bažnyčios Tėvai rašė, kad visų angelų ir šventųjų Dievo garbinimas neprilygsta vienerių Mišių aukos vertei. Jos yra begalinės vertės, kaip ir pats Dievas, nes pats Dievas — Jėzus Kristus — yra ir Kunigas, ir Auka. Tik pats V. Jėzus galėtų nusakyti jų vertę, ką galėsime suprasti tik po mirties.

Jėzus įsteigė Mišių auką, kad jo duota religija turėtų tobulą Auką, kuria užtektinai galėtų pagarbinti Dievą, visiškai nuplauti žmonių kaltes ir už jas apmokėti visas skolas.

Visi apaštalai buvo tvirtai įsitikinę, kad Mišios yra Kryžiaus auka, ir jie dažnai jas aukojo, kaip matyti iš šventraštinės Apaštalų darbų knygos (2, 42 ir kt.) ir Bažnyčios tėvų raštų, ypač šv. Ignaco kankinio (+c. 166) ir popiežiaus šv. Klemenso (+c. 166) ir popiežiaus šv. Klemenso (+97). Pastarąjį šv. Petras konsekravo vyskupu ir vėliau jis buvo išrinktas trečiuoju Petro įpėdiniu, popiežiumi. Jie abu — šv. Ignacas ir šv. Klemensas — buvo apaštalų mokiniai. Šv. Matas evangelistas buvo ietimi pervertas, jam atnašaujant šv. Mišias. Persekiotojo Agėjo verčiamas aukoti pagonių dievaičiams, apaštalas Andriejus pasakė: „Ant altoriaus kasdien aukoju tikram ir aukščiausiam Dievui nekalčiausią Avinėlį, kuris, nors sunaikintas, visados gyvas ir sveikas".

Laiške Žydams pasakyta: „Mes turime Altorių, nuo kurio valgyti neturi teisės tie, kurie tebetarnauja padangtei" (13, 10). Altorius čia reiškia Auką, kuri aukojama ant altoriaus. O tarnaują padangtei yra tie, kurie laikosi Senojo Įstatymo religijos.

Šv. Jokūbo apaštalo liturgijoje parašyta: „Tenutyla visi mirtingieji, stovį baimėje ir drebą. Tegul iš jų minčių išnyksta žemiški dalykai. Juk karalių Karalius, viešpačių Viešpats, Kristus, mūsų Dievas, tuojau bus paaukotas ir jis bus maistas tikintiesiems".

Šv. Kirilas (+444) Egipte koptų liturgijoje įrašė: „Padaryk mus vertus, Viešpatie, atnašauti tau šią šventą, prideramą, dvasinę ir nekruviną Auką už mūsų nuodėmių atleidimą ir už žmonių nusikaltimų dovanojimą".

Daugelis kitų Bažnyčios tėvų kalba apie šv. Mišias kaip apie Naujojo Įstatymo auką, vadindami jas žmonių išganymo Auka. Kartaginos vyskupas šv. Ciprionas (+258) Mišias vadino „išganinga Auka". Vysk. šv. Augustinas (+430) rašė, kad šv. Mišios esanti „tikra ir didinga Auka. Ji pakeitė visas pirmesnes aukas" (De civ.).

Konstantinopolio sinodas 1156 m. išreiškė, ką tebetiki Rytų Bažnyčia, ir ką 1980 m. cituoja pop. Jonas Paulius II: „Šių dienų Auka yra ta pati, kurią aukojo viengimis įsikūnijęs Žodis. Ji yra jo paaukota (dabar, kaip ir tada), kai ji buvo viena ir ta pati Auka".

Tridento susirinkimas 1562 m. rugsėjo 17 d. paskelbė, kad tas pats Jėzus Kristus, kuris pasiaukojo ant kryžiaus už viso pasaulio nuodėmes, kasdien aukojasi kunigo pagalba šv. Mišiose. Mišių auka yra ta pati Kalvarijos auka, tik su tuo skirtumu, kad ant kryžiaus jis fiziškai kentėjo ir išliejo savo kraują regimu būdu, kai tuo tarpu Mišiose jis aukojasi be kentėjimo ir išlieja kraują mistiniu būdu.

* * *

Tiek Kryžiaus, tiek Mišių auka ir Aukotojas yra tas pats J. Kristus. Prie altoriaus regimasis kunigas yra pagrindinio dieviškojo Kunigo įrankis. Konsekruodamas jis nesako: „Tai yra Kristaus Kūnas, tai yra Kristaus Kraujas". Bet jis konsekruoja ne tik Kristaus vardu, bet ir asmeniu, sakydamas: „Tai yra mano Kūnas" (Mt 26,26); „Tai yra mano Kraujas" (Mt 26,28, Mk. 14,24) arba „Tai yra taurė mano Kraujo"(LK 22,20).

Kalvarijoje V. Jėzus aukojo pats save vieną kartą ir visiems laikams (Žd. 7,27). Dabar jis yra garbėje. Tad jis negali fiziškai mirti. Mišios yra įgyvendinimas nekruvinu būdu tos Aukos, kuri kruvinu būdu buvo paaukota Kalvarijoje. Tad tikriausia prasme Mišios yra Kristaus atpirkimo aukos tąsa. Jos atneša Kalvariją į mūsų laikus ir į kiekvieną vietą, kur tik Mišios aukojamos. Dėl to visur ir visados galime aukoti Dievą Sūnų Dievui Tėvui, stiprintis eucharistiniu Sūnumi ir gyventi glaudžioje vienybėje su juo. V. Jėzus davė mums šv. Mišias, kaip regimą Auką, kad tęstume jo Kryžiaus auką iki laiko pabaigos.

Valandėlė su kun. Sigitu Tamkevičium

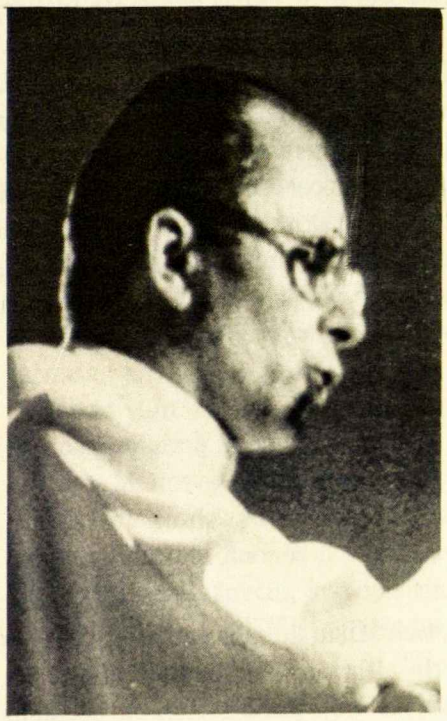

Birželio mėn. antrojoje pusėje į Čikagą atvyko kun. Sigitas Tamkevičius. Mūsų lietuviškoji visuomenė skubėjo pasinaudoti reta proga ir pamatyti, išgirsti, pasikalbėti su žmogumi, kurį pažįsta iš jo herojiškų žodžių bei darbų, iš jo drąsios pogrindžio veiklos tamsiausiais Lietuvos okupacijos metais, iš *Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikų* puslapių. Kartu su kitų 4 kunigų grupele kun. Tamkevičius 1978 m. įkūrė Lietuvos tikinčiųjų teisėms ginti komitetą ir dalyvavo jo veikloje iki areštavimo.

Kaip kun. A. Svarinskas, N. Sadūnaitė ir kiti mūsų tautos didvyriai-kovotojai už žmogaus teises, religijos ir žodžio laisvę, kun. Tamkevičius yra žinomas ir vyresniesiems, ir jaunesniesiems išeivijos lietuviams, kurie jam į kalėjimus ir lagerius siuntė šimtus laiškų, rinko parašus po peticijomis jo teismo metu, rašė prašymo ir protesto raštus didžiųjų valstybių valdytojams. Platesnę kun. S. Tamkevičiaus biografiją ir jo veiklos aprašymą galima rasti *Lietuvių Enciklopedijoje* (Ypač XXXVII tome) ir *Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikose* (ypač nr. 60-61). Šiuo metu jis yra Kauno Kunigų seminarijos dvasios tėvas, Lietuvos Skaučių seserijos dvasios vadovas, Lietuvos, Ateitininkų federacijos vyriausios valdybos narys katalikų mokytojų reikalams. Jis taip pat labai daug prisidėjo prie Lietuvos at-kų atkūrimo ir ruošiant Atkuriamąjį suvažiavimą pereitų metų lapkričio mėn. Suvažiavime jis taip pat skaitė paskaitą.

Galima suprasti, kad kun. S. Tamkevičius Čikagoje, kaip ir kitose vietovėse, kur jis lankėsi, buvo labai užimtas. Vis dėlto atsirado valandėlė, kurią jis maloniai paskyrė pasikalbėjimui su ,,Ateities'' redaktore. Tai įvyko birželio 22 d.

Ką galėtumėte papasakoti apie dabartinę Lietuvos at-kų organizacijos padėtį ir veiklą? Mes gauname šiek tiek informacijų, bet tikrai per mažai, o susidomėjimas Lietuvos ateitininkais čia yra labai didelis.

Lietuvos ateitininkų veikla yra stipri ir nuosekli. Organizacija auga. Labai pozityvią įtaką daro Lietuvos ateitininkų federacijos pirmininkas dr. Arvydas Žygas. Jis savo asmenybe visus žavi ir patraukia. Net ateitininkų, ir apskritai katalikų, priešai neturi nieko dr. Žygui prikišti, neranda priežasčių prie jo prisikabinti. Jam savyje pavyko suderinti tikrąją krikščionišką ir lietuvišką dvasią. Ją jaučia visi, kurie su juo susiduria.

Nereikia manyti, kad Lietuvos atkai nenori bendrauti ar bendradarbiauti su išeivijos idėjos broliais ir seserimis. Atsiminkite, kad visas mūsų paštas eina per Maskvą ir, galima drąsiai sakyti, kad apie 50% laiškų nepasiekia adresatų tiek Lietuvoje, tiek užsienyje. Be to, dėl paskutinių mėnesių įvykių (blokados ir kitų) visi yra labai užimti, Beveik, visi, kurie priklauso organizacijai, yra apkrauti kitais darbais, rūpesčiais. Visas dėmesys skiriamas vidaus negerovėms, atsiradusioms dėl blokados ir neišrišamų problemų.

Mūsų jaunimas čia nepaprastai gyvai reaguoja į įvykius Lietuvoje. Iš tikrųjų tai nustebino daugelį ir išeivijoje. Ar Lietuvos jaunimas bent kiek žino apie jų pastangas?

Iš dalies žino, nes mūsų spauda pateikia žinių, o taip pat vyksta žmonių maišymasis: atvažiuoja iš užjūrių lietuviai, mūsiškiai vyksta svetur ir susitinka. Žinoma, galėtų žinių būti ir daugiau, nes ilgą laiką apie išeivijos veiklą buvo per mažai informacijų, dėl to žmonės jų ištroškę. Aš pats žavėjausi ypač lietuviškojo jaunimo entuziazmu demonstracijose Otavoje ir Vašingtone.

Ar Lietuvoje lietuviams atrodo, kad išeivija deda pakankamai pastangų jiems ir Lietuvai padėti?

Neteko girdėti nusiskundimų išeivių pastangomis ir parama. Be abejo, yra pas mus žmonių, kuriems niekad negana, bet tai grynas materializmas ir į tai nereikia kreipti dėmesio. Šiaip tai žmonės labai džiaugiasi išeivijos lietuvių gerumu.

Kai atsikūrė organizacijos Lietuvoje, buvo jaučiamas didelis entuziaz-

Kybartų bažnyčia, kurioje klebonavo kun. S. Tamkevičius.

mas, o į jas jungėsi daug jaunuolių. Ar tas pirmykštis įsibėgėjimas ir entuziazmas kiek išblėso? Kokios didžiausios katalikiškų organizacijų veiklos problemos kasdienybėje?

Organizacijos auga gal nevienodai. Vienoms sekasi geriau, kitoms prasčiau. Labiausiai trūksta vadovų, todėl per daug nesiskubiname surinkti kuo didžiausią vienos ar kitos organizacijos narių skaičių, kad jie nebūtų palikti be tinkamų vadovų priežiūros. Daugiausia dėmesio skiriame vaikams. Iš jų tikimės išsiauginti tvirtus katalikiškos-lietuviškos organizacijos ramsčius. Sunkiausia yra su paaugliais: jie viskam abejingi, nenori įsijungti, priklausyti, nėra disciplinos. Atrodo, kad ir Lietuvos ateitis jiems mažai rūpi. Šiai jaunų žmonių grupei daug įtakos turi alkoholis ir pornografija, kuri dabar Lietuvoje labai išplitusi. Net rimta spauda užsiima pornografinėmis nuotraukomis ir aprašymais. Ypač populiarios yra video juostos, kurias jaunuoliai perka ir valandų valandas žiūri. Pas mus jau nemažai video aparatų geraširdžių išeivijos lietuvių dėka, tačiau dosnūs tautiečiai nežino, kokius filmus rodo tie dovanotieji aparatai! Tokios plintančios pornografijos priežastys gali būti, mūsų manymu, dvi: biznis — kadangi juostas ir spaudą labai graibsto ir iš to padaroma nemažai pinigų, bet antroji priežastis tikriausiai yra sąmoningos pastangos skleisti žalingą literatūrą ir pornografinius filmus, tuo demoralizuojant Lietuvos jaunimą. Tai yra užkulisinė kova su atgimimu, tikėjimu ir lietuvybe, mėginant duoti atsvarą katalikiškoms lietuviškoms organizacijoms. Alkoholiu apsvaigęs, pornografija prisisotinęs, jaunuolis mažai domisi organizacine veikla ar kuo kitu.

Kokį įspūdį Jums daro išeivijos lietuvių jaunimas?

Kaip jau minėjau, apie išeivijos lietuviškąjį jaunimą žinojau ir anksčiau. Daugiausia iš tų, kurie lankėsi ar ilgesnį laiką pasilikdavo Lietuvoje. Pvz. dr. A. Žygas yra idealus ambasadorius išeivijai. Turime ir daug daugiau šviesių pavyzdžių. Savo akimis mačiau jaunimo užsidegimą demonstracijose ir tikrą užsiangažavimą Lietuvos labui. Jums tikrai yra verta savo jaunimu didžiuotis.

*

Kun. Sigitas Tamkevičius grįžta į Lietuvą liepos 23 d. Jis prižadėjo sveikinti Lietuvos ateitininkus, perduoti jiems mūsų nuoširdžius linkėjimus ir, žinoma, paraginti, kad jie dažniau parašytų į „Ateitį". Taip pat nuoširdžiai padėkojome Kunigui Sigitui visų „Ateities" skaitytojų vardu ir palinkėjome jam geros viešnagės užjūriuose, laimingos kelionės namo.

D. B.

Lietuvos ateitininkų procesija iš Vilniaus į Žemaičių Kalvariją.

TAUTOS ATGIMIMAS IR KATALIKYBĖ

ALGIRDAS SAUDARGAS *

Kiekvieno tikinčiojo susidūrimas su apreiškimu prasideda krikštu, po to ateina pirmoji išpažintis ir komunija, sutvirtinimas ir galop paskutinis patepimas. Tautos susidūrimas su apreiškimu josios krikštu taip pat nesibaigia. Jei žmogaus gyvenimas tetrunka 60-90 metų, tai tauta 600 metų po krikšto gali būti dar negavusi sutvirtinimo sakramento.

Pirmieji krikščionys krikštydavosi subrendę ir sąmoningi. Romos imperija tapo krikščioniška po 300-400 kovos metų su evangeliniu žodžiu. Tuo tarpu tautos, vėliau susidūrusios su krikščionybe, buvo pakrikštytos kaip dabartiniai kūdikiai ir įtraukos į pilną prieštaravimų krikščioniškosios kultūros sūkurį. Tautos gyvenime 600 metų tėra tas laikas, kai ji tik pradeda sąmoningasi susivokti esanti krikščioniška. Per tą laikotarpį ji, nelyginant tas vaikelis, tegul ir labai nuoširdžiai, kartojo kitų padiktuotus poterių žodžius.

20 nepriklausomybės metų, pasaulio istorijos mastu, tėra atsitiktinumas, taigi privalo būti vertinama kaip gryna Dievo dovana. Lietuvių tauta ją priėmė, kaip tyras vaikelis pirmąją komuniją, ir godžiai gėrė krikščioniškosios kultūros dvasia.

Didelė yra paslaptis, kaip Dievo žodžio grūdas, kritęs į kūdikėlio sielą, išdygsta ir sukrauna nuostabų pumpurą, kuris pražysta pirmosios komunijos metu. Nėra pasaulyje šventesnės vietos ir akimirkos, kaip ta, kur nekaltybė ateina pirmąkart susitikti su Dievu. Tačiau gyvenimas teka tolyn, o žmogiškosios prigimties dirva reikalauja ne tik gražaus žiedo, bet ir tvirtų šaknų bei stipraus stiebo, kad tas žiedas galėtų išnokinti vaisių. Lietuvių tauta gavo Dievo dovaną nekaltai tautai. Bet ar gausime šv. Dvasios dovanas, skirtas sąmoningai, tikinčiai tautai? Ar būsime sutvirtinti?

Ar trokštame išminties ir supratimo? Ar esame verti

* Pranešimas skaitytas Lietuvos at-kų Atkuriamajame suvažiavime, 1989 m. lapkričio pabaigoje, Vilniuje. Algirdas Saudargas yra Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministras.

patarti kitiems? Ar pajėgsime būti tvirti? Ar pakelsime žinojimo pilnybę ir sugebėsime išbūti maldingi? Ir pagaliau, ar bijome Dievo?

Iš tiesų tiksliau pradėti šias dovanas vardinti nuo pabaigos. Pirmiausia, ar bijome Dievo? Galbūt jau esame susivokusi, apsisprendusi ir kultūringa tauta. Mes visko turime, ir nieko mums nestinga. Kam gi dar Dievo bijoti? Juk Dievas yra meilė. Jis mus myli ir viskuo aprūpina. Galbūt Dievo baimė, tai tik atsilikusių, pagoniškų tautų išmonė. Kažkada buvo bijoma Perkūno, nes jis griausmavaldis ir žaibasvaidis. Dabar belieka bijoti nebent pačių surėstos atominės elektrinės. Netikintieji nebijo, nes žino, jog visa tėra tik gamtos reiškiniai. Mes gi nebijome, nes esame sąmoningi tikintieji ir žinome, kad Dievas yra Meilė.

Įvairiai galime samprotauti apie Dievą ir jo baimę, kaip apie „filosofų ir išminčių" Dievą. Tačiau apie gyvą, realų Dievą, apie „Abraomo ir Jokūbo" Dievą taip nepasamprotausi. Į Jį be baimės neatsigrįši. Nuo baisaus ir neapkenčiamo mes stengiamės nusigręžti. Į tai ką mylime, mes atsigręžiame. Dievo baimė yra pirmasis ženklas, kad pradedame į Jį atsigręžti. Atsigręžus jau galima ir melstis. Juk bažnyčioje niekas nesimeldžia nuo altoriaus nusigręžęs. O maldoje galima ir kitų šv. Dvasios dovanų paprašyti.

Lygiai taip ir tautoje: jeigu nėra šio paties pirmojo atsigręžimo į Dievą požymio, tai apie sąmoningą tautinę krikščionišką kultūrą negalime ir pokalbio pradėti. Kaip tautoje reiškiasi Dievo baime? Tai pirmiausia aiškus Dievo realumo pajautimas. Tai jau nebe nekalto vaikelio tyras žvilgsnis, bet Sauliaus, suklupusio prie Damasko vartų į tamsą žvelgiančios akys: kas esi, Viešpatie? Atsigręžę į Viešpatį, mes visuomet baimingai klausiame: kas esi Viešpatie? Ir išklausome sau skirtą atsakymą: „Aš esu Jėzus, kurį tu persekioji".

Nejaugi mes, katalikai, praktikuojantys tokiomis suvaržytomis sąlygomis, persekiojame Viešpatį? Ar persekioja Jėzų Lotynų Amerikos turtuolis, kuris taip pat uoliai praktikuoja ir netgi kelias labdaros įstaigas remia? Jis kasdien praskrenda savo asmenišku lėktuvu virš kvartalų, kuriuose gimęs kūdikis niekuomet — niekuomet, jeigu neįvyks stebuklas — negalės sočiai pavalgyti. O mes, uolūs katalikai, pakilę savo dvasios sparnais, skriejame virš lietuviškų bedievybės kvartalų, kuriuose gimę vaikai niekuomet — niekuomet, jeigu neįvyks stebuklas — neišgirs Dievo žodžio, niekuomet nesužinos, jog Dievas yra Meilė. Eikite ir naudokitės Dievo malonėmis: bažnyčios neužrakintos! Taip mes tariame savo širdyje, kai nebijome Dievo. Mes turime apsčiai Dievo malonių, bet jas pavydžiai saugome. O mūsų Viešpats laužė duonos kepalėlius ir davė, davė... Ir visiems užteko.

Mes nebūsime tikrais katalikais ir neprisidėsime prie tikro dvasinio tautos atgimimo, jeigu nesidalinsime su kitais tais dvasiniais lobiais, kuriuos yra sukaupusi Katalikų Bažnyčia. Mes privalome skleisti pasaulyje stebuklą — Evangelijos stebuklą. Šv. Mato Evangelijoje aprašyta istorija apie dešimt mergaičių, kurios pasiėmusios žibintus išėjo pasitikti jaunikio. Vidurnaktį pasigirdo balsas: „Štai jaunikis! Išeikite pasitikti!" (Mt. 25,6). Kas yra ateitininkas? Pagrindinis Ateitininkas tai Kristus, o mes tiktai išeiname jo pasitikti. Flamandų mistikas Reisbriukas Nuostabusis skiria tris Kristaus atėjimus. Pirmasis atėjimas, kai Jis tapo žmogumi iš meilės žmonėms. Antrasis atėjimas — į kiekvieną mylinčią širdį su dvasinėmis dovanomis. Trečiasis atėjimas — tai atėjimas į Paskutinįjį teismą ir mirties valandą. Kristaus atėjimu persunkta visa ateitininkų ideologija. Katalikiškumas remiasi pirmuoju Kristaus atėjimu. Tautiškumas, šeimyniškumas ir visuomeninis veikimas — tai Kristaus pasitikimas mūsų kasdienoje. Galiausiai trečiasis Kristaus atėjimas mums primena, kad ateitininkų idealas pilnutinai bus išpildytas tik Amžinybėje.

Kas yra ateitininko inteligentiškumas? Tai ne vien tik visapusiškas pasiruošimas, kaip tu išmintingųjų mergaičių, kurios neužmiršo pasirūpinti alyvos. Tikras inteligentas, tikras šviesuolis ne tik laiku užžiebia žibintą ir išeina pasitikti. Tikras šviesuolis tai tas, kurio balsas pasigirdo vidurnaktį: „Štai jaunikis!" Tikras šviesuolis yra tas, kuris tamsoje atpažįsta ateinantį Kristų ir kitiems praneša: „Išeikite pasitikti!" tikroji inteligencija tai dvasios šviesa, kuri ne tik knygą išmano, bet atpažįsta Kristų, ateinantį viename iš pačių mažiausiųjų: kad aprengtų, kad pavalgydintų, kad paguostų ir sutaikytų.

Esame dar vidurnakčio tamsoje. Todėl neužmirškime į žibintus prisipilti alyvos. Bet neužmirškime ir žvelgti į tamsą, kad laiku atpažintumėm savo artime ateinantį Jėzų.

Tikras šviesuolis yra tas, kuris tamsoje atpažįsta ateinantį Kristų ir kitiems praneša: „Išeikite pasitikti!"

GARBINGĄ MISIJĄ UŽBAIGUS

Aldona Kudžmaitė

Likimas man lėmė labai garbingą, bet ir nelengvą misiją: drauge su grupele žmonių teko išvykti į Lenkijoje, ant Baltijos kranto, esantį Pucko miestą ir pergabenti iš ten kunigo Alfonso Likpniūno ir inžinieriaus Antano Šapalo palaikus. Abu šie Lietuvos kankiniai vokiečių okupacijos laikais buvo išvežti iš Lietuvos į nacių koncentracijos stovyklą Štuthofe iš kur, karui baigiantis, buvo evakuoti į Pucką. Čia globodami badaujančius ligonius, rinkdami iš žmonių jiems aukas, abu jie apsikrėtė šiltine, mirė ir 1945 m. buvo palaidoti miesto kapinėse. Tik po keturiasdešimt metų atsirado galimybė išsipildyti kun. Alfonso Lipniūno ir inž. A. Šapalo troškimui — bent mirusiems sugrįžti į Tėvynę.

Ir štai mes — kunigo A. Lipniūno sesuo Apolonija, jos sūnus Kazimieras Jankevičius, Panevėžio katedros klebonas Juozas Antanavičius, Prienų LPS atstovas Mindaugas Polekauskas ir šių eilučių autorė — veždamiesi metalinius karstus automašinoje išvykstame į Lenkiją. Muitinė Lazdijuose, ne toks jau tolimas kelias iki Gdansko, paskui Puckas — viskas, atrodo, sekasi labai gerai. Bet, atvykus į Lenkijos — Tarybų Sąjungos konsulatą, paaiškėjo, kad ne viskas taip, kaip atrodė: palaikų iškasimas mums labai brangiai kainuos, o iškeistų pinigų turime, galima sakyti, tik ašaras. Ką daryti? Negi nieko nelaimėjus, nieko nepadarius, mums teks grįžti į namus?

Ir tuo metu atsivėrė vietos gyventojų nuoširdumas. „Mes jums padėsim susitvarkyti", — pažadėjo Pucko parapijos klebonas prelatas J. Felskij, kiti dvasininkai. Jų dėka labai greit gavome sanitarijos ir epidemiologijos stoties inspektoriaus leidimą ekshumacijai. Jie apmokėjo darbininkams, kaipmat išmontavusiems paminklą, kurį ant kankinių kapo buvo pastatę užsienio lietuvai. Pavakare kankinių palaikai buvo sudėti į karstelius ir laukė Lenkijos Liaudies Respublikos muitinės bei konsulato atstovų leidimo juos išvežti.

... Vakaras. Užlakuoti, užplombuoti metaliniai karstai su kunigo A. Lipniūno ir inžinieriaus A. Šapalo palaikais perjuosti tautine vėliava ir atnešti prie didžiulio šimtamečio ąžuolo, kur tiek metų ilsėjosi amžinam poilsiui atgulę tautos kankiniai. Prie karstų žvakės dega, gėlės žydi.

Atsisveikinti su šių garbingų žmonių palaikais ir mumis renkasi vietos gyventojai. Pirmiausia ateina visas būrys seserų vienuolių. Norėdamas išsaugoti rimtį, balsiai kalba rožančių. Su gėlių puokštėmis ateina moterys, vyrai. Jie bučiuoja mus, gėrisi mumis: kokie garbingi mes, lietuviai, kaip branginame ir gerbiame savo tautiečius, rūpinamės jų pervežimu Tėvynėn.

Žmonių vis daugėja. Kaip didelėse, labai iškilmingose laidotuvėse. Vakarines pamaldas užbaigę, prie kapo ateina parapijos kunigai. Šį vakarą bažnyčioje, kurioje persišaldė besimelsdamas kunigas A. Lipniūnas, jie atlaikė šventas Mišias už jo ir A. Šapalo vėles. Čia jie vėl meldžiasi, atsisveikina su mumis. Ir nors ne visus lenkiškus žodžius suprantame, pajuntame didelę širdžių šilumą, meilę ir pagarbą mums ir mūsų tautai.

Kitą rytą išvykstame į namus. Ir vėl kelionė Lenkijos keliais, vėl kelios laukimo valandos Lazdijų muitinėje. Pagaliau, savo šventą misiją užbaigę, mes namuose. Ir kaip liūdna buvo sužinojus, kad per tą mūsų nebuvimo Lietuvoje savaitę Vilniaus krašte dangus apsiniaukė. Skaldymasis, neapykanta vienų kitiems, įvairių sąskaitų suvedinėjimas. Klausantis visų tų liūdnų žinių, dar kartą prisiminus tokią sudėtingą, bet labai mielą viešnagę Pucko žemėje, norėjosi šaukti: žmonės, kodėl mes vieni kitų nekenčiame, kuo nepasidaliname? Skaudi praeitis visuose mumyse gilius randus padarė. Gydykime juos bendrai, savų širdžių šiluma šildykime. Tokia pat šiluma, kokią jautėme ten, ant Baltijos jūros skalaujamos Lenkijos kranto.

Vilniaus balsas, nr. 4, 1989

Ateitininkiškos dienos Panevėžyje

Nenusakomai gražus šis birželis Panevėžio ateitininkams. Dvasios gilybei ir nuskaidrėjimui Dangus mums lėmė dvi vietas: Katedros šventoriuje tremtinio, kankinio už tautą, kun. Alfonso Lipniūno kapą, praėjusį rudenį sugrįžusį iš Lenkijos žemės namo, o po Katedra — kriptą, mūsų garbingojo vysk. Kazimiero Paltaroko amžinojo poilsio vietą.

Savo atmintinas dienas ir valandas visuomet pradedame jiems nusilenkdami...

Birželio 2 d., šeštadienį prieš Sekmines mes laikėme egzaminus. Aš nežinau, ar kas nors laikė gražesnį egzaminą už mus? Pirmojo Panevėžio ateitininkų egzamino pradžia — aplankymas vysk. K. Paltaroko kapo. Tauriai sukauptas mūsų vyskupijos Dvasios vado kun. S. Kazėno žodis. Klausėme susikaupę, kalbėjome Viešpaties Angelo maldą ir prisiekėme... Gal tai ir ne egzaminu vadinamas tas gilus kalbėjimasis. Į kiekvieną tavo nedrąsų sakinį įsilieja kunigo giliaminčiai žodžiai. Iš ateitininkų kelio apžvalgos išaugi į esmių esmę. Už tas gilios esmės pamokas esame dėkingi mūsų dvasios brandintojams kunigams S. Kazėnui ir R. Gudeliui.

Tą pavakarę iš egzaminų ėjome šviečiančiomis akimis, pasirengę viltingojo pasiryžimo dienai — įžodžiui. Mes, aštuoni Troškūnų ir Panevėžio jaunuoliai.

O sekmadienis buvo pilnas skaidros — Sekminės. Kunigo Rimo primicijos, jo palaiminimo laukiančiųjų drėkstančios akys, ir vakarinė Katedra su įžodžio iškilme, mūsų Ganytojo ramybės ir gerumo pilnu balsu, gražiojo svečio, Lietuvos Ateitininkų Federacijos pirmininko dr. A. Žygo linkėjimais, smuiku, gėlėmis ir bendra vakariene. Kaip pašėlusiai sunku skirtis, viskam užsibaigus!

Baigsiu nuoširdžiai džiaugdamasi — juk birželio mėnesį Jus, tolimi jaunieji išeivijos ateitininkai, ir mus jungė bendra Dvasios šventė.

Albina Saladūnaitė

Kristaus Dangun Žengimo moksleivių at-kų kuopa Utenoje

Nors mes gyvename labai sunkiu, tačiau ir labai prasmingu Lietuvai laiku. Ir mūsų darbas, esame įsitikinę, labai reikalingas jai ir jos žmonėms. Daugumas mūsų jaunimo, augusio ir brendusio komunistinio režimo epochoje, neturi jokių žinių ir supratimo apie humanizmą, tautiškumą, katalikiškąją filosofiją. Turime pripažinti, kad išeivijos jaunimas iki šiol labiau jautė ir išgyveno Lietuvos tragediją negu mes, gyvendami tėvynėje.

Tačiau šiandien pažangus jaunimas nori susigrąžinti tai, kas prarasta, t.y. sužinoti tautos istoriją, subręsti asmenybėmis ir — svarbiausia — būti naudingais atsikuriančiai Lietuvos Respublikai. O čia tykoja nauji pavojai: skubotumas, paviršutiniškumas, įvairios organizacijos, svetimos katalikiškai Lietuvai ir t.t.

Be veiklos savo kuopoje mes stengiamės, kad ir kiti mūsų tautiečiai kuo daugiau sužinotų apie katalikybę, apie jos praktinį taikymą gyvenime. Pagal galimybes rengiame koncertus, susitikimus mokyklose, leidžiame laikraštėlį. Dar kol kas jaučiamės vieniši, nes Lietuvos Ateitininkų federacija silpna, beveik visiškai nėra literatūros (be tos, kurią patys persispausdiname). Tačiau esame laimingi, jausdami savo darbų reikalingumą. Džiaugiamės, galėdami su Jumis bendradarbiauti, skaityti „Ateitį". norėtume, jei tai įmanoma, turėti ir senesnius šio leidinio numerius. Nuoširdžiausius linkėjimus visiems siunčia LAF pirmininkas dr. Arvydas Žygas.

Regina Valytė

ŽMOGUS

Nė lašo gyvasties.
Vėl to paties prašai
Vandens,
vandens
į klaikų nuodėmingą mūsų kūną.

Prasiveri duris,
Nusiimi karūną
ir bėgi
į nakties tamsos žvaigždėm nusėtą liūną.

Prie šulinio atsiklaupi
ant grindinio nudilusio,
į gelmę pažvelgti ir atgalios.
Šešėliai žvilgsnio žodžių aido likusio
pasiveja —
gelmėj
dangaus fone —
žmogus.

Ingrida Kazakevičiūtė (17 m.)

KALBOS SKYRIUS

Geriau *užjausti*

Artimus ar pažįstamus ištikus nelaimei ar šeimos nariui mirus, stengiamės paguosti, pasakyti paguodžiantį, užjaučiantį žodį. Nėra tikslu sakyti: „Užuojautos". Geriau vartoti veiksmažodį *užjausti,* ar kurį kitą, išreiškiantį mūsų gailestį, liūdesį. Pvz.: „Mes jus labai užjaučiame". „Aš tave nuoširdžiai užjaučiu ir kartu liūdžiu". „Mes labai jūsų gailimės ir užjaučiame". „Norime jus paguosti skausmo valandoje". „Širdingai užjaučiame liūdesio metu". „Man labai gaila, kad jus ištiko tokia nelaimė".

Pluoštelis nevartotinų žodžių

diedukas — hibridas — *senelis, senolis, tėvukas, tėtukas* (motinos ar tėvo tėvas). Rytoj aplankysime savo *dieduką (— tėtuką, senelį).* Mūsų *dieduko (— tėvuko, senolio)* plaukai visai žili, bet ūsai dar vis tamsūs.

didesnė pusė — *daugiau kaip pusė. Didesnė pusė — Daugiau kaip pusė)* klausytojų išėjo iš salės, paskaitai nepasibaigus.

eilė, visa eilė — geriau vartoti *keletas, keliolika, grupė, dalis, nemažai, daug, daugelis, galybė, gausybė, aibė.* Per tas tris dienas išklausėme *eilę (— nemažai, daugybę, daug)* paskaitų. *Visa eilė (— Daug, daugelis, nemažas būrys)* stovyklautojų pradėjo skųstis galvos skausmu.

gerbūvis — nevart. dirbtinis žodis — *gerovė.* Vadovai nuoširdžiai rūpinosi stovyklautojų *gerbūviu (— gerove).*

gi — nevartotinas jungtuko *"o"* reikšme. Mergaitės tvirtai pasiryžo važiuoti į muziejų, *gi (-o)* berniukai vis dar abejojo.

silpnai — geriau *mažai, menkai, prastai.* Kai kurie kuopos nariai *silpnai (—menkai, mažai)* moka lietuviškai.

šniūras — nevartotina svetimybė — 1. *virvė, virvutė, virvagalys; 2. batų raištis, raištelis, varstis, batraištis.* Paduok man kokį *šniūrelį (— virvutę, virvagalį),* reikia surišti tą dėžę. Tavo batų *šniūreliai — raišteliai, varsčiai)* vėl atrišti!

tame skaičiuje — nevart. reikšme „iš to skaičiaus, tarp jų". Mūsų kuopoje yra 27 nariai, *tame skaičiuje (— tarp jų, iš to skaičiaus)* tik keturios mergaitės.

žemas — geriau nevart. reikšme „prastas, blogas, menkas, silpnas, mažas". Visoje klasėje mokslo lygis šiais metais gana *žemas (— prastas, menkas).*

žinios — geriau nevartoti vietoj *mokslas, išsilavinimas, mokėjimas, mokymasis.* Jis turi daug mokslo *žinių* (— *yra labai išsilavinęs, turi daug mokslo*), bet nemoka gyventi.

žinoti — nevartotinas reikšme „mokėti, išmanyti". Jei nori išlaikyti egzaminus, turi *žinoti (— mokėti)* ir šias taisykles. Jonas gerai *žino (— moka)* lietuvių kalbą *(— moka lietuviškai).*

Vaizdingi posakiai

ant galvos plaukai atsistojo — labai nusigando, labai nustebo. Einu aš keliuku pro Spyglį, staiga — **net plaukai ant galvos atsistojo** — kažkokia balta šmėkla tik kyšt iš nendrių!

neimti į galvą — nesijaudinti, nekreipti dėmesio. **Neimk į galvą** jo žodžių, praeis piktumas ir vėl bus gerai.

akis apdumti, apmuilyti, apmonyti — apgauti, apsukti. Onutė mokėjo vadovams **akis apmuilyti,** bet vieną dieną ėmė ir pakliuvo...

ausis suglaudus tylėti — nieko nesakyti, nekalbėti. Rita **tylėjo ausis suglaudusi** ir tikėjosi, kad jos niekas neįtars.

puse ausies klausytis — nelabai atidžiai klausytis. Linas tik **puse ausies klausėsi** kunigo žodžių.

krokodilo ašaromis verkti — nenuoširdžiai, veidmainiškai, tyčia verkti. Visiems tuoj pasidarė aišku, kad ji **verkia krokodilo ašaromis.**

KNYGOS-LEIDINIAI

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Alė Rūta. ***MĖLYNOJO KARVELIO ŠVIESA.*** Novelinis romanas. Redaktorius V. Varnas. Aplanko piešinio ir knygos meninės išvaizdos dailininkė — Rasa E. Arbaitė. Išleido Akademinio skautų sąjūdžio Vydūno Jaunimo fondas, Chicago, Illinois, 1990 m. Tiražas 1000, 288 psl., kaina nepažymėta.

Tai naujausias Alė Rūtos kūrinys, labai patraukliu viršeliu ir intriguojančiu pavadinimu. Knygos pradžioje išspausdintas „Aktas" liudija, kad rankraštis laimėjęs 1988 m. skelbtą romano konkursą ryšium su 600 m. Lietuvos krikšto sukaktim. Konkursą skelbė LŠS Simo Kudirkos kuopa Niujorke. Knygos turinio pagrindą sudaro buvusios Lietuvos Operos solistės Vincės Jonuškaitės-Zaunienės biografijos apybraižos, sumaniai supintos su kitų žmonių, jos asmenybės ar dainos paliestų, istorijomis. Iš čia ir knygos pavadinimas, nes solistė ypač mėgusi dainą „Karvelėli mėlynasis, karvelėli tu — pilkasis..." Ta daina (ir solistė) vienaip ar kitaip turėjusi įtakos įvairiems žmonėms — daugiausia, žinoma, menininkams. Tarp įterptinių epizodų, kuriais autorė nuklysta į tų pašalinių veikėjų gyvenimą, pasakojama apie solistę Vincę. Kartais sunku susivaikyti, kur tikrovė, kur Alės Rūtos vaizduotę neša tas „mėlynasis karvelėlis". Tiems, kurie niekuomet nėra girdėję solistės Jonuškaitės, arba nėra susipažinę su nepriklausomos Lietuvos miesto gyvenimu, romanas bus įdomus ir pažintine prasme.

Knyga labai patraukliai apipavidalinta, suskirstyta neilgais skyreliais, kuriuos autorė vadina novelėmis, o kiekvieno skyriaus pradžią puošia taikli iliustracija. Knygoje yra ir V. Jonuškaitės nuotraukų.

Sveikiname rašytoją Alę Rūtą su nauju kūriniu.

* * *

Kun. J. Burkus ***DĖKOJU***. Autoriaus leidinys, spaudai paruošė Aleksandras Pakalniškis. Spaudė „Draugo" spaustuvė 1990 m., 202 psl.

Knygą, kaip pats autorius pratarmėje išsireiškia, jis parašė savo kunigystės 50 m. sukakties proga, norėdamas padėkoti Dievui „už pašaukimą per penkiasdešimt metų švęsti Eucharistiją". Knygoje smulkiai ir išsamiai nagrinėjama šv. Mišių auka, jos prasmė ir reikšmė, gausiai pasiremiant Šv. Rašto ir kitais šaltiniais. Ištrauką iš knygos *Dėkoju* spausdiname šio numerio „Tikiu" skyriuje.

* * *

Vytautas Alantas. ***TAUTA ISTORIJOS VINGIAIS.*** Ideologiniai mąstymai. Knygą išleido Algis F. Alantas ir Ginas A. Alantas, finansiškai prisidėjo Amerikos Lietuvių Tautinė sąjunga. Spaudė M. Morkūno spaustuvė, Chicago, Illinois, 1990 m. 242 psl., kaina 10 dol.

Vyt. Alantas yra daug rašęs tautiniais, kultūriniais bei politiniais klausimais, tačiau reiškėsi ir grožine kūryba: romanais, dramos veikalais, eilėraščiais. Šioje knygoje jis, žvelgdamas į mūsų tautos praeitį ir dabartį, svarsto jos galimos ateities perspektyvas. Knyga parašyta 1987 m., kai Lietuvoje dar nebuvo prasidėjęs laisvės atgimimas, todėl kai kurios autoriaus mintys atrodo pasenusios, tačiau yra įžvalgių pastabų, tiesiog pranašiškai kalbančių apie ateitį. *Tauta istorijos vingiais* yra Vytauto Alanto kūrybos užsklanda, nes autorius mirė netrukus po knygos išleidimo.

* * *

Kęstutis Trimakas. ***IEŠKANČIOJO PĖDSAKAI.*** Evangeliniai mąstymai. Išleido „Židinys", spausdino „Draugo" spaustuvė 1989 m. 267 psl., kaina nepažymėta.

Galbūt apie šią ypatingą knygą leiskime pasisakyti pačiam autoriui (psl. 266, 267):

„Ir šioje knygoje spausdinami ne istoriniai komentarai apie evangelijas, bet *mąstymai* — t.y. žodiniai bei vaizdiniai atsiliepimai į Jėzaus tikrovę, taip, kaip Jis yra apsireiškęs savo žemiškajame gyvenime. Pirma — tai atsiliepimas į Jo Evangeliją. Jo Džiaugsmingąją Naujieną; antroj eilėj — į akstinus, citatas, paimtas iš evangelijų-knygų. ...Šiais mąstymais vaizduojama evangelinė tiesa vaizdinėm priemonėm. Skirkime, kur evangelinė tiesa ir kur tik vaizdinės priemonės. ...Mąstyme, kad ir ribotom pastangom, siekime kažko kilnaus ir aukšto, kas toli prašoka mūsų pačių pastangas — *būti ten, kur Jėzus.* Mūsų laimei — kažkur, mums žengus žingsnį — mus pasitinka Tas, kuris nori *būti ten, kur mes.* Šios kelios pastabos gal padės tiksliau suprasti tas kuklias pastangas mąstant žengti tuos pirmus žingsnius... ir sekti Ieškančiojo pėdomis".

Kad šios autoriaus mintys būtų aiškesnės, spausdiname pavyzdį (psl. 167-768):

Žmonės skundėsi, kad jų maldos neišklausomos.

Vienas priėjo prie Mokytojo ir tarė:
„Pernai sėjos metu prašiau,
kad būtų gražus oras. Bet
— lijo..."

Antras nusiskundė:
„Prieš mainus pasimeldžiau:
tada išmainiau savo asilę į du
arabiškus kilimus.
Po mainų abiejuose kilimuose
pastebėjau kandžių padarytas
skyles.
Koks čia maldos išklausymas?!"

Tada apaštalas Jonas pridūrė:
„Mano motina prašė už mane ir
brolį, kad sėdėtume Viešpaties
sosto dešinėj.
Dar ir šiandien ausyse
tebeskamba.
Tavo neigiamas atsakymas.
Esu susimaišęs ir nebesuvokiu,
ko galima prašyti ir ko ne".

Mokytojas atidžiai klausės jų
skundų.
Jis matė, kad jie nežinojo, ko
prašyti,
ir nemokėjo melstis.

Jis apsidairė.
Šalia stovėjo Jo Motina...
Susikaupusiu veidu.
Jos lūpos virpėjo. Ji ir tada
meldėsi.

Ir Jis, galvodamas apie Ją,
ėmė sakyti jiems palyginimą.

Aleksandras Merkelis. ***DIDYSIS VARPININKAS VINCAS KUDIRKA.*** Jo asmuo ir gyvento laikotarpio paveikslas. Išleido Akademinio skautų sąjūdžio Vydūno Jaunimo fondas 1989 m. Redagavo Vytautas P. Mikūnas. Spaudė Mykolo Morkūno spaustuvė, Chicago, Illinois. Tiražas 1000 egz., kaina 15 dol. Kietais viršeliais (su aplanku), 416 psl.

Nors monografijoje nerasime daug naujos medžiagos apie dr. Vincą Kudirka, tačiau knyga daro rimtą įspūdį ir skirta „Varpo" šimtmečio sukakčiai paminėti. Labai naudingas priedas — knygos gale Vinco Kidirkos bibliografija ir svarbesnės jo gyvenimo datos. Knyga iliustruota nuotraukomis, žemėlapiais, V. Kudirkos rankraščių, muzikinių kūrinių, kai kurių „Varpo" puslapių faksimilėmis. Yra naujų, anksčiau nematytų nuotraukų. Gaila, kad leidyklos korektoriai neatliko savo darbo ir knygoje nemažai sumaišyto teksto, kalbos ir korektūros klaidų.

KIBIRKŠTIS
Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos leidinys, Nr. 1, 1990. Redaktoriai Tomas Bublys ir Rimas Čuplinskas, viršelio piešinys Vyto Čuplinsko.

Leidžia Vokietijos lietuvių jaunimo sąjunga. Išeina keturis kartus per metus. Adresas: Annaberger Str. 400, 5300 Bonn. 2, BR Deutschland.

Tai patrauklus, iliustruotas, 20 psl. žurnaliukas, skiriamas daugiausia išeivijos jaunimui. Daug medžiagos iš Lietuvos, rašoma apie būsimą (1991 m. gruodžio — 1992 m. sausio mėn.) VII Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą Argentinoje, Urugvajuje, Brazilijoje, spausdinami D. Česonio ir V. Jocio eilėraščiai, PLJS pirmininko, būstinės ir Kraštų pirmininkų adresai. Tikimės, kad leidėjai ir redaktoriai savo užmojus ištesės ir toliau leis šį vertingą žurnalą.

... IŠ PRAEITIES...
Detroito lituanistinių mokyklų veiklos atspindžiai, penktan dešimtmetin žengiant. Paruošė Pranas Zaranka.

Tai Detroito šeštadieninių mokyklų veiklos bei darbų apžvalga nuo 1949 iki 1990 metų. Didelio formato, iliustruota gausiomis nuotraukomis. Gerai, kad atsiranda žmonių, kurie ryžtasi ruošti tokius apžvalginius leidinius ir rūpinasi, kad istorinė medžiaga nepražūtų.

MŪSŲ VYTIS, nr. 1, 1990 m.
Leidžia Akademinis skautų sąjūdis; spausdina M. Morkūno spaustuvė Čikagoje. Redaktorius nepažymėtas; administruoja Aldona Rasutienė; atskiro numerio kaina 2 dol.

Šalia organizacinių temų rašo Juozas Vaišnys, SJ apie „Varpą" ir dr. Vincą Kudirką, Marija Stankus-Saulaitė eilėraščiu pagerbia š.m. kovo 11-tąją — Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo dieną; paminėta buvusios gen. Lietuvos konsulės Juzės Daužvardienės mirtis ir kt. Žurnalas eina nuo 1948 m. (įsteigtas Memingene, Vak. Vokietijoje). Šis numeris 32 psl., iliustruotas nuotraukomis.

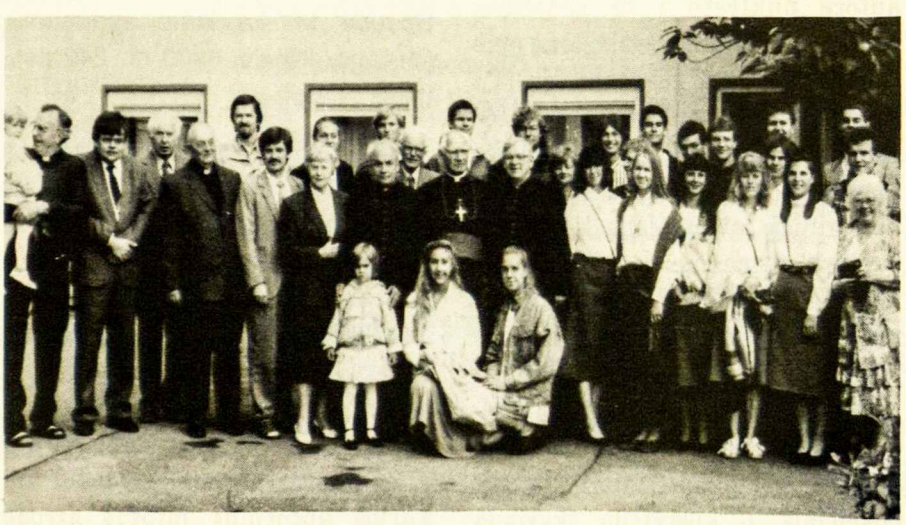

Vokietijos at-kų šventės dalyviai Memingene.

ŽODIS JAUNAM KŪRĖJUI

Aloyzas Baronas

Dirbant ir globojant literatų būrelius, jaunieji ne kartą klausia, kaip reikia kurti ir kaip rašytojai kuria.

Į tai sunku atsakyti, bet reikia pastebėti, kad pirmutinė kūrėjui sąlyga — reikia žinoti, apie ką rašyti. Jeigu nežinosi, apie ką rašyti, tai nieko nepadės visokie anekdotiški pasakojimai, kad įkvėpimo reikia ieškoti iš supuvusio obuolio kvapo ar mirkyti kojas drungnam vandeny. Visos tos kalbos atsirado todėl, kad žmonės mėgsta apie rašytojus pasakoti įdomių nuotykių.

Pirmiausia reikia žinoti, apie ką rašyti, o kaip parašysi, tai jau čia priklausys nuo talento, išsilavinimo, nuo pažinimo ir dar nuo daugelio dalykų, kurie vienam rašytojui mažiau, o kitam daugiau būdingi. Šių minčių pradžioje galiu užtikrinti, kad nėra vadovėlio, kuris „padarytų" rašytoju, kaip kad knygos ar vadovėliai „padaro" gydytojus ar inžinierius.

Kiekvieną kūrinį — romaną, novelę, eilėraštį, straipsnį — rašytojas turi pirma išnešioti galvoj, jį išmąstyti, kad galėtų visa tai, ką jis sugalvojo, geresne išreikšti popieriuje.

Antras dalykas — žinojimas. Dalyko žinojimas ir bendras didelis išsilavinimas gali padėti sukurti gerą kūrinį ir mažesnio talento autoriui.

Temų jokiam rašytojui dar niekas nėra nustatęs. Ne visai tiesa, kad negalima rašyti apie dabarties įvykius, o reikia laukti laiko perspektyvos. Galima rašyti apie dabartį, praeitį ar ateitį, apie laikus, buvusius prieš 1 milijoną metų. Viskas priklauso nuo sugebėjimo kurti. Gali gerai žinoti istoriją ir parašyti nuobodų veikalą. Tokių pavyzdžių pilna literatūroj — jie ir dabar tebesikartoja. Svarbu, kad būtų literatūriškai tikra, kad skaitytojas rašytoju patikėtų, kad jis gyventų tame pačiame pasaulyje, kur gyvena autoriaus veikėjai.

Yra tokių atsitikimų, kuriems aprašyti ir padaryti literatūriškai įtikinimus, reikia daug talento. Tokiu pavyzdžiu galėtų būti Čikagoje prieš keletą metų įvykusi tramvajaus katastrofa, pareikalavusi daug aukų. Tramvajus, važiuodamas kiekvieną dieną daugybę kartų per metus, niekada nenušoko nuo bėgių. Vieną dieną nušoko ir kaip tik tada, kai prieš jį buvo sustojęs benziną išvežiojąs sunkvežimis. Tramvajus atsitrenkė į sunkvežimi, bet galėjo benzinas neužsidegti, tačiau užsidegė. Galėjo iš tramvajaus žmonės pabėgti, bet neišbėgo ir sudegė. Čia matome daugybę atsitiktinumų, kuriais joks skaitytojas nepatikės, pavadindamas juos *deus ex machina.* Tačiau galima ir labiausiai neįtikinama tema rašyti, jeigu sugebėsi veikalą rašyti įtikinamai ir literatūriškai tikrai. Čia kiekvieno individualus reikalas. Žinoma, tai priklausys dar ir nuo to, kaip skaitytojas dalyką priima, nes kiekvienas turi skirtingą skonį.

Ateitis nr. 1, 1957 m.

SVAJONĖ

Jūratė Jankauskaitė

Vėjas švelnus man plaukus glosto, —
Aš sėdžiu sau viena prie uosto,
Auksinių kopų apsupta,
O jūra mano širdyje.

Aš noriu plaukt ir nesustoti,
Bures įtempus išdidžiai, —
Atsigaivinti Baltijos plotuos
Žuvėdrom klykiančiom linksmai.

Aš noriu dienas sustabdyti,
Nutildyt kovą su audrom greičiau.
Aš noriu daug ką pamatyti,
Ko dar lig šiolei nemačiau.

Svajonių kelias mane veda
Ir tempia vis ranka švelnia:
Kada gi aš čionai sugrįšiu...
Gal bus gimtinė jau laisva.

KAD NEBŪTŲ UŽMIRŠTA

Stasė Užupytė-Bublienė

Julija Tverskaitė-Maceinienė gimė 1906 m. Kaune. Baigė Vytauto Didžiojo universitete literatūros ir meno studijas. Priklausė ateitininkų „Šatrijos" korporacijai.

Julija Tverskaitė ir Antanas Maceina, sukūrę šeimą, išvažiavo į užsienį. Antanas buvo gavęs stipendiją ruoštis doktoratui ir profesūrai. Kitais metais juodu drauge pasiėmė ir Julijos seserį Tonę. Visi trys gyveno iš kuklios Antano stipendijos.

Julija ir Antanas turėjo 3 vaikus: Augustiną (dabar pianistas Lietuvoje), Saulių (gydytojas Vilniuje) ir Danutę (dabar Mickūnienė, gydytoja, gyvena netoli Žemaičių Kalvarijos).

Paskutinę vasarą prieš paliekant Lietuvą, Maceinai su trimis mažais vaikais, senais sirguliuojančiais Julijos tėvais ir jos seseria Tone vasarojo Kulautuvoje, Jėzuitų viloje. Visi Maceinai, ypač prof. Antanas, buvo labai nepraktiški, nerealūs, idealistai. Žinojo, kad bolševikams antrą kartą atėjus, jie negali likti Lietuvoje. Jau per pirmąjį bolševikmetį abu Maceinai, su vaikais slaptai perbėgę sieną, gyveno Volietijoje, Berlyne. Tačiau dabar trauktis į Vokietiją nesiskubino. Tikėjo, kad aplinkiniai klebonai duos arklius ir palydovą jiems paskutiniu momentu pabėgti. O kai atėjo tas paskutinis momentas, klebonas nedavė arklių ir joks bernas nenorėjo važiuoti, nes visus vyrus vokiečiai gaudė apkasų kasti.

Antanas Maceina su Tone pėsti panemune išėjo Vokietijos link. Rusai jau buvo čia pat. Vėliau juodu sutikome, kartu su Zenonu Ivinskiu, Slavikų klebonijoje. A. Maceina gulėjo lovoje su aukšta temperatūra, sunkiai sirgo.

Julija Maceinienė liko viena su mažais vaikais ir ligotais tėvais. Mažiausioji, mano krikšto dukra Danutė, nebuvo nė vienerių metų. Visi grįžo į Kauną. Butas užantspauduotas. Pinigų nėra. Gyventi priėmė visai svetimi žmonės. Mažytis kambariukas, net vandens viduje nebuvo. Julijos tėvai netrukus mirė. Vėliau Julija gavo vertėjos darbą knygų leidykloje. Vaikai mokėsi, baigė universitetą. 1955 m. Julija buvo Sovietų atsiųsta į Vokietiją pas

Julija Tverskaitė-Maceinienė

savo vyrą, jį kviesti sugrįžti į Lietuvą. Kelionėje ją lydėjo rusas palydovas.

Dr. A. Maceiną sugrąžinti nepavyko. Nepavyko nei judviejų slapti planai — Julija vėl turėjo grįžti į Lietuvą, o jis liko Vokietijoje.

1945 m. vieną vakarą Maceinienės sesuo Tonė buvo vokiečio netyčia peršauta ir mirė Wuerzburgo ligoninėje. Tą naktį ligoninė ir visas miestas buvo subombarduotas. Dr. Maceina, Z. Ivinskis, Alina ir Jonas Griniai pėsti išėjo iš degančio miesto į kaimą. A. Maceina apsistojo mažame miestelyje, kur vokietė ūkininkė jį priėmė, išvargusį ir nelaimingą. Ten buvo ir tos vokietės duktė Frieda.

Julija Maceinienė, mirė 1971 m., eidama 63 m. amžiaus: sugadintos sveikatos, silpnos širdies, palaužta, susenusi. Tačiau, anot dukters Danutės, vis giedrios, tikinčios sielos, atleidžianti, be neapykantos.

Apie tave galvoju

Adriana Karkaitė

Ar žinai, kad naktį
apie tave galvoju,
atsimenu tavo stiprų balsą,
tavo juoką,
ir kaip mane laikei,
ir leidai man
tavo plaukus pešioti...

Aš pasiilgau Tavęs ...

Tu, seneli,
buvai toks geras,
linksmas, švelnus ir puikus,
kodėl išėjai taip anksti?

Aš neturėjau laiko
Tave tikrai pažinti...

Julija Maceinienė

LAUKIU

Čia lyja, čia sninga —
Dargana, dargana!
Ir skausmas į širdį sminga...
Negaliu! Jau gana!

Lietus langą prausia, vis prausia —
O dabar — šlapdriba.
Sakei, kad tavęs dar palaukčiau, —
Kur laukimo riba?

Laukiu, laukiu, vis laukiu...
Širdie, gal ir tu pražilai?
Jei kada ir ateitum palaukėm,
Ar nebus per vėlai? ...

Skuodas, 1968-III-18

JAU KELIĄ NUĖJAU

Jau kelią nuėjau aš ilgą, ilgą...
Sustojau atsikvėpti valandėlę,
Ir pažvelgiau atgal: rasoj gal žvilga
Kažkur dar likę pėdos pakelėje.

Gal paukščiai geria kur išmyniau
Duobutę drėgname kimsyne,
Gal mano guolyje toli nuo kelio
Prigludo pailsėt kiškelis.

Bet ne, nebėra pėdsakų manųjų,
Kur praėjau, seniai žolė užžėlė.
Ir niekas neatseks namų,
Kur saulė rytą mane kėlė.

O toliai moja dar kelionei...
Kažkur suspindi žiburėliai...
Keliuosi. Jau susižaviu svajone
Einu, einu į tolį vėlei...

Vilnius, 1968

TU NEMIRŠTI

Ir vėl regiu aš Tavo liūdną žvilgsnį
Ir balsą Tavo švelnų vėl girdžiu...
Mamyte mano, niekad nepailsti
Tu belstis į duris mūs neramių širdžių.

Ar Tu matai? Plaukai man jau pabalo
Ir veidą išvagojo sielvartai dienų.
O Tau aš vis dar kūdikis prie stalo,
Bijai, kad nepagriebčiau peilio
ašmenų...

O ašmenis aš pagriebiau ne kartą,
Susižeidžiau ne ranką, širdį kruvinai.
Mamyte mano, iš anapus Tu, iš karsto
Guodei vis mane, tyliai raminai.

Regiu ir vėl aš Tavo liūdną žvilgsnį,
Atodūsį aš Tavo vėl girdžiu...
Mamyte mano, niekad Tu nemiršti,
Vis beldies į duris mūs neramių
širdžių.

Vilnius, 1969 gegužės mėn.

Prof. A. Maceina, Julijai mirus, vedė Friedą. Jis ir palaidotas Friedos miestelio kapinėse.

Maceinų vaikai, ypač Saulius ir Danutė, labai brangina tėvo atminimą, taip tvirtai mamos įdiegtą. Danutė ateitininkė, Caritas narė.

Julija Maceinienė buvo meniškos sielos. Ruošėsi meno doktoratui, rašė dienoraščius. Jos dienoraštis pakliuvo į KGB rankas ir su komentarais buvo spausdinamas anų laikų Lietuvos laikraščiuose. Pakartotinai net ir 1987 metais.

Mamai mirus, Danutė atsiuntė man jos eilėraščių nuorašus, tačiau juos tuo laiku spausdinti buvo neįmanoma. Jeigu jie būtų *Ateityje* išspausdinti, gal iš dalies būtų išsaugotas Julijos Maceinienės atminimas.

PENKERI METAI NUO BRONIAUS POVILAIČIO MIRTIES

Česlovas Masaitis

Laiko bangos nusineša mūsų draugus ir bendraminčius. Tačiau jie lieka su mumis, ne tik sekdami mūsų skubėjimą laimės žvilgsniu iš anapus, bet ir savo gyvenimo pėdsakais. Todėl mes prisimenam juos ir maldoj, ir minty, ir žodžiuose.

Bronius Povilaitis, gimęs 1907 metais Šiaulių apskrity, besimokydamas Linkuvos gimnazijoj 1918 metais įsijungė į ateitininkų organizaciją. Studijuodamas Žemės Ūkio Akademijoje ir po to joje dėstydamas, priklausė ateitininkų klubui „Algimantas". Taip pat dalyvavo ateitininkų veikloje, dirbdamas Pabaltijo universitete Pineberge. Vokietijoje nuo 1946 iki 1949 metų. Atvykęs į Kanadą, Toronte ir Montrealyje priklausė sendraugių valdybai ir kelis metus buvo jos pirmininkas. Iki pat mirties 1985 metais aktyviai dalyvavo mūsų organizacijos veikloje.

Jojo paskutinės paskaitos Ateitininkų savaitėje Kenneburnkporte buvo skaitomos 1985 metais, vieną mėnesį po jo mirties. Tai buvo kun. M. Krupavičiaus ir A. Stulginskio 100-jų gimtadienių metai, ir Povilaitis buvo pakviestas paskaitomis paminėti šiuos jubiliejus. Jis paskaitas rūpestingai paruošė, bet,

deja, jau pats jų neskaitė.

Br. Povilaitis buvo veiklus ne tik ateitininkuose, bet ir daugely kitų lietuviškų organizacijų: Lietuvos Agronomų sąjungoj, Lietuvos Ūkininkų sąjungos valdyboje, Vokietijoje — Baltų Centrinėje Taryboje prie Britų zonos karinės valdžios, Kanados Lietuvių Bendruomenės centro valdyboje, Kanados Lietuvių Katalikų organizacijos centro valdyboj, Kanados Imigrantų Sielovados komisijoj ir kitur. Jis buvo vienas iš aktyviausių kun. J. Gutausko talki-

Dr. Bronius Povilaitis

ninkų, kuriant naują lietuvių parapiją Delhi mieste, Kanadoje.

Br. Povilaičio profesinė veikla taip pat labai aktyvi. 1930 m., baigęs Dotnuvoj Žemės Ūkio akademiją, dėstė šioje aukštoje mokykloje, vadovavo Sėklų, kontrolės stočiai Lietuvoje. Vokietijoje buvo Baltų universiteto Pineberge Žemės ūkio fakulteto dekanas. 1949 metais, atvykęs į Kanadą, įsigijo daktaro laipsnį McGill universitete ir dirbo agronomijos mokslo srityje. Parašė per 50 mokslinių straipsnių, daugiausia augalų genetikos klausimais, ir dar eilę populiarių straipsnių agronomijos temomis; padarė keliolika pranešimų Kanados, tarptautiniuose ir Lietuvos Katalikų Akademijos suvažiavimuose, redagavo Lietuvių Enciklopedijos agronomijos skyrių. Be to, jis parašė dvi knygas: *Žemės Ūkio Akademija* ir *Lietuvos Žemės Ūkis 1918-1940 metais.* Pastarąją baigė rašyti 1985 metais, o ji buvo išleista jau jam mirus. Šioje knygoje objektyviai ir kruopščiai aprašytas Lietuvos žemės ūkio vystymasis nepriklausomybės laikotarpy. Lietuvos žemės ūkio reforma atpasakota, pabrėžiant ne vien tik jos ekonominę, bet ir tautinę reikšmę. Reikia džiaugtis, kad šis vertingas veikalas, pateikęs gausius žemės ūkio vystimosi duomenis kartu su socialiniais bei politiniais aspektais, 1989 m. buvo dideliu tiražu perspausdintas mūsų laisvės siekiančioj Tėvynėje. Tai Broniaus Povilaičio įnašas į mūsų krašto istorijos ir ateities idėjų sugrįžimą Tėviškėn.

RETO TALENTO ATEITININKAS

Sietynas Kubilius gimė ir augo didelėje šeimoje — keturių brolių ir vienos seselės ratelyje, čia Adelaidėje, Pietų Australijoje.

Sietynas šeštasis ir pats jauniausias Rusnės (Šilingaitės) ir Augustino Kubilių sūnus, augo ir brendo ateitininkiškoje aplinkoje. Jau nuo seniai visa šeima buvo įsijungusi į aktyvią ateitininkų veiklą.

Kadangi Sietyno mamytė mėgo muziką ir literatūrą, tai vienu laiku Kubilių šeimoje veikė ne tik puikus orkestrėlis, bet klestėjo ir žodinis menas. Tokioje aplinkoje augdamas, Sietynas juto ir pats stengėsi atrasti

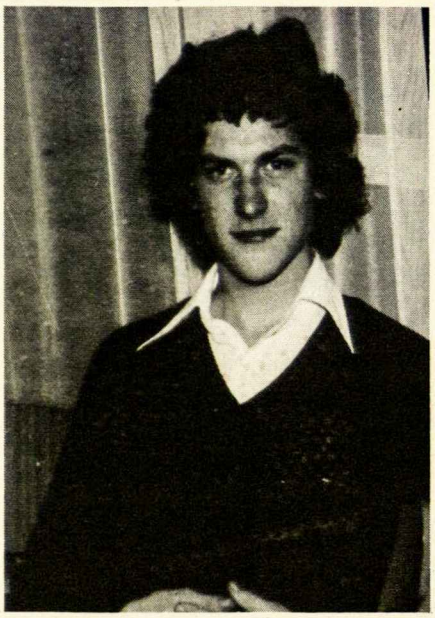

Sietynas Kubilius

derinį ne tik muzikos sąskambiuose, bet ir tarto žodžio tonacijoje. Gal tas jam ir padėjo. Deklamuoti pradėjo būdamas ketverių metų, vėliau dalyvaudamas tautinių ar religinių švenčių renginiuose, jaunimo ir literatūros vakaruose bei Lietuvių dienose, kurios ruošiamos čia Australijoje kas antri metai. Sietynas su savo vaidyba ir deklamacija yra pasirodęs visuose didžiuosiuose Australijos miestuose. Deklamuoti jis išeina visuomet gerai pasiruošęs. Turėdamas gerą atmintį, jis paruošia gan ilgus poezijos kūrinius — kartais net 20 min. užhipnotizuodamas žiūrovus. Atrasdamas stiprias tonacijas, jas gražiai gestikuliuodamas, ryškiu balsu, nepalikdamas žiūrovui nei mažiausios vietelės atitrūkti ar neišgirsti jo skambiai gražių žodžių.

Kaip ir pats Sietyno vardas, paimtas iš erdvėje mums matomų septynių žvaigždžių, kurios daug ryškiau prasiskverbia, manau daug neklysiu aptardamas, kad ir deklamuotojui reikalingi septyni pagrindiniai punktai, kurie turi ryškiai prasiveržti, kad pats deklamavimas darytųsi įdomus. Būtent: teisingas

žodžiu tarimas, gera atmintis, pilnas momento išgyvenimas, graži gestikuliacija, garsumas, ritmo išvystymas ir rimo pulsavimas. Tie septyni punktai ryškiai atsispindi Sietynui deklamuojant.

Šių metų birželio dešimtą dieną vėl girdėjome Sietyną Kubilių. Ir gal jau šimtąjį kartą stebėdamiesi, gėrėjomės šiuo jaunu menininku. Tikimės, kad kada nors atsiras proga ir Amerikos lietuviams pamatyti bei išgirsti Sietyną.

Vytautas Janulis

• Sveikiname visus stovyklautojus — vyresniuosius ir jaunuosius — šią vasarą stovyklaujančius ateitininkų stovyklose Dainavoje, Kennebunkporte, Kalifornijoje, Kanadoje ar kitur. Raginame nepamiršti „Ateities" ir pasidalinti savo įspūdžiais, reportažais bei nuotraukomis su žurnalo skaitytojais. Medžiaga kitam numeriui turi būti prisiųsta redaktorei iki rugpjūčio mėn. pabaigos.

• Ateitininkų savaitė Kennebunkporte, Maine prasidės rugpjūčio 11 d. Stovykla vyks tėvų pranciškonų sodyboje.

• Ateitininkų studijų dienos bus Darbo dienos savaitgalį, rugpjūčio 31 — rugsėjo 3 d. Dainavoje. Pagrindiniai studijų dienų rengėjai: Birutė Bublienė ir dr. Algis Norvilas. Registracija rūpinasi B. Bublienė, 5190 Longmeadow, Bloomfield Heights, MI 48013, tel. 313-646-8588.

• Čikagos Kun. A. Lipniūno moksleivių ateitininkų kuopos šventė ir buvusių narių susibūrimas įvyko birželio 15 d. Jaunimo centre.

• Tradicinė Klivlando ateitininkų šeimos šventė atšvęsta gegužės 20 d. Dievo Motinos parapijos šventovėje ir salėje. Šv. Mišias aukojo parapijos klebonas kun. Gediminas Kijauskas, SJ. Septyni jaunieji atkai davė įžodį. Pagrindinė šventės prelegentė buvo Ginta Palubinskaitė iš Vašingtono D.C. Programą atliko moksleiviai ateitininkai.

• Gegužės 6 d. Adelaidės (Australija) ateitininkai šventė bendrą šeimos šventę-agapę. Šventė pradėta susikaupimu Šv. Kazimiero bažnyčioje ir tęsiama klebonijoje. Adelaidės at-kų dvasios vadas yra parapijos klebonas kun. Juozas Petraitis.

• Detroitiškiai ateitininkai šventė šeimos šventę gegužės 20 d. Įžodį davė šeši moksleiviai ir du studentai. Juostas jiems užrišo sendraugių valdybos narys Benediktas Neverauskas ir Ateitininkų Tarybos pirmininkė Birutė Bublienė. Montažą „Lietuva, ateitininkai ir ateitis" atliko studentai A. Budrytė, G. Liulevičius iš Čikagos ir V. Čuplinskas iš Toronto.

• Akademinis „Ateities" savaitgalis šiais metais vyks spalio 11-13 d. Daugiau informacijų paskelbsime vėliau. Primename, kad spalio 13 d. ruošiamas „Ateities" žurnalo vakaras, kuriame bus įteiktos premijos šiemetinio konkurso laimėtojams.

• Vokietijos ateitininkai, kurių gerą skaičiaus dalį sudaro Vasario 16 gimnazijos moksleivių kuopa, šventė metinę šventę Memingene, birželio 2 d. Šv. Mišias aukojo vysk. A. Deksnys. Keturi moksleiviai davė ateitininko įžodį. Šventėje dalyvavo apie 40 Vokietijos ateitininkų ir svečių grupė iš Lietuvos.

Moksleivių at-kų sąjungos Centro valdyba. Iš viršaus ir iš k.: Audrius Polikaitis — pirm., Andrius Plienas, Gytis Liulevičius, Gytis Udrys, Rūta Sidrytė ir Rima Polikaitytė (trūksta Monikos Vygantaitės).

• Prie Ateitininkų namų Lemonte birželio 14 d. pašventintas naujas, meniškas kryžius, sukurtas meistro Antano Poskočimo. Jis kryžių padarė ir paaukojo Čikagos bei apylinkių ateitininkams. Kryžius pastatytas paminėti 50 metų Lietuvos okupacijos ir 49-rių metų baisiųjų trėmimų pradžios sukaktį. Šventinimo apeigas atliko kun. L. Zaremba. Prieš keletą metų centrinėje aikštėje prie Ateitininkų namų pastatytas to paties kūrėjo koplytstulpis.

• Š.m. birželio 21 d. Čikagos ir apylinkių ateitininkai turėjo susitikimą su svečiu iš Lietuvos — kun. Sigitu Tamkevičium. Jis yra Lietuvos Ateitininkų federacijos valdybos narys katalikų mokytojų reikalams. Susitikimas buvo Ateitininkų namuose, Lemonte.

• Australijoje Adelaidės ateitininkų veikla gerokai pagyvėjo. Rugsėjo 8 d. ruošiamas Jaunimo vakaras, dar šiais metais planuojamas suruošti ir literatūros vakaras. Sendraugių skyrius ryžosi sukelti kaip galima daugiau lėšų Lietuvai. Sekmadieniais ruošiami pietūs visai parapijai, pardavinėjami pyragai ir kiti kepiniai. Adelaidiškiai džiaugiasi, galėdami pasidarbuoti Lietuvos labui.

• Kęstutietis Jonas Sakas buvo pagerbtas birželio 19 d. artėjančių Joninių proga. Jis yra daug nusipelnęs Lietuvai: neseniai savo lėšomis perspausdino Lietuvos seimų stenogramas ir Vyriausybės žinias (iš viso 12 400 psl.). Pagerbime kalbėjo prof. dr. Juozas Meškauskas, kun. Vytautas Bagdanavičius, prel. Juozas Prunskis ir kiti.

• Imsrė Darija Sabaliūnaitė, Detroito studentų ateitininkų draugovės narė, baigė studijas Mičigano universitete, Ann Arbor mieste. Imsrė studijavo anglų kalbą ir literatūrą.

• Šv. Jurgio parapija Čikagoje, viena seniausių lietuvių parapijų Amerikoje (įsteigta 1892 m.), dėl sumažėjusio parapiečių skaičiaus buvo Čikagos archidiocezijos uždaryta. Sumanių mūsų dvasininkų ir pasauliečių žmonių apsukrumo dėka, bažnyčios vidaus įrengimai planuojami atiduoti Lietuvai. Vyskupija mielai sutinka. Šiuo metu svarstomi techniniai klausimai, konsultuojami pakavimo specialistai.

• JAV Lietuvių Bendruomenės Religinės tarybos pirm. kun. Antanas Saulaitis, S.J. JAV LB Krašto valdybos posėdyje birželio 10-11 d. Čikagoje padarė pranešimą apie įvairius religinius reikalus. Štai kelios nuotrupos iš jo pranešimo.

Vysk. P. Baltakis išsiuntinėjo parapijoms, misijoms, vienuolynams pranešimus apie „Lietuva su Kristumi" maldos dienas birželio 11-14 d. Birželio 9 d. Čikagoje vysk. Baltakio Sielovados taryba turėjo pasitarimus. Jie taip pat vyko Toronte, Los Angeles ir kitur. Pagrindinės išvados iki šiol buvo tokios: iš Lietuvių Katalikų religinės šalpos pageidaujama informacijos ir Lietuvai religinių daiktų, knygų ir kitų koordinavimo; parapijos mielai prisidėtų, kad iš Lietuvos kunigai-klierikai galėtų Vakaruose studijuoti arba gilinti studijas; lietuvių parapijų gyvybei palaikyti reikalinga pasinaudoti vyskupijų lavinimosi programomis; būtina skatinti lietuvius diakonus prie parapijų, nes jie gali tęsti lietuvišką patarnavimą, kai parapijose nebebus lietuvių kunigų.

JAV Vyskupų konferencija prašė vysk. P. Baltakį siųsti atstovą į Tremtinių ir imigrantų komisijos konferenciją apie pagalbą naujiems imigrantams (juk šiomis dienomis jų yra ir iš Lietuvos). Dr. Regina Kulienė, JAV LB KV Socialinių reikalų tarybos patarėja, sutiko dalyvauti ir lietuviams atstovauti.

Detroito jaunųjų at-kų kuopos nariai su globėjomis.

Studentų Ateitininkų centro valdybos veikla

Š.m. birželio mėnesį Studentų atkų centro valdyba išsiuntinėjo aplinkraštį visiems studentams atkams, gyvenantiems JAV ir Kanadoje. Tai antrasis CV aplinkraštis — pirmasis buvo išleistas prieš pereitą Žiemos stovyklą. Dabartinę Studentų centro valdybą sudaro Vytas Čuplinskas, pirm., Darius Polikaitis, Dana Grajauskaitė ir Indrė Čuplinskaitė. Aplinkraštis apžvelgia studentų ateitininkų veiklą ir rūpesčius šiais metais, bet svarbiausias yra jo priedas — anketa — anketa, kurią SAS CV prašo gerai pastudijuoti ir užpildyti. Anketas grąžinti SAS CV pirm. Vytui Čuplinskui, 62 Burnside Dr., Toronto, Ontario, Canada, M6G 2M8.

Čia spausdiname anketą ištisai ir kviečiame studentus ja pasinaudoti, nedelsiant užpildyti ir pasiųsti Vytui.

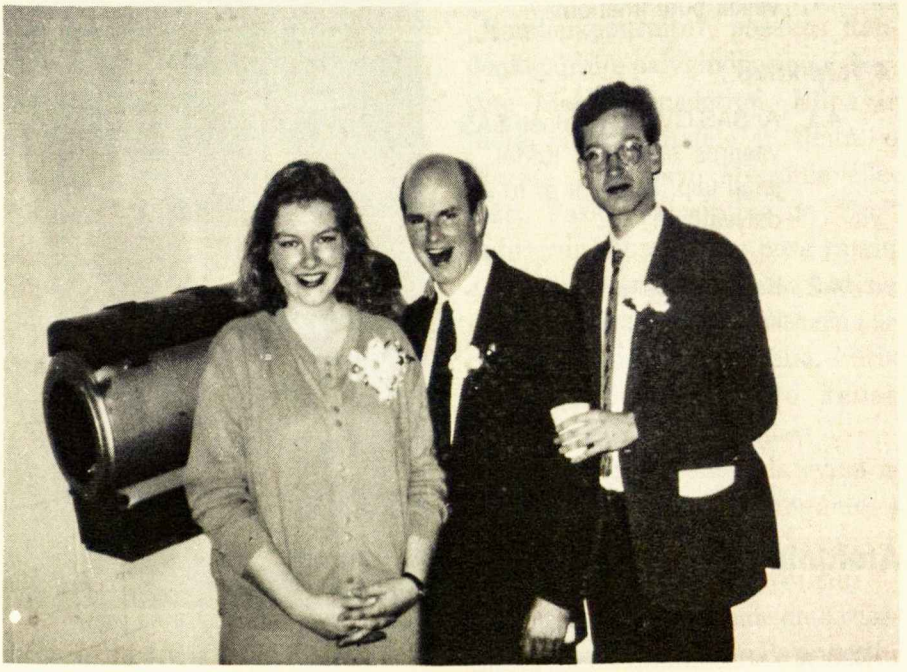

Studentai Detroite: Audrė Budrytė, Vytas Čuplinskas ir Gytis Liulevičius.

SAS ANKETA 1990

1 Ateitininkijos vertinimas

1.1 Ar man ateitininkija aktuali mano dabartiniame gyvenime? Kodėl?

1.2 Kodėl ateitininkija, man asmeniškai svarbi įgyvendinant šūkį „Visa atnaujinti Kristuje"?

1.3 Ką man ateitininkija duoda, ko kitur negaunu?

1.4 Kuo ateitininkija skiriasi nuo kitų lietuviškų organizacijų?

2 Veiklos reikalavimai

2.1 Kokie man rūpi klausimai, kuriuos norėčiau ateitininkų tarpe iškelti?

2.2 Kokie yra studentijos uždaviniai 1990/91 metais?

2.3 Išvardink 3 projektus, kurie tiktų draugovės veiklai.

2.4 Išvardink 3 projektus, kurie tiktų SAS CV masto veiklai.

2.5 Kokią rolę turėtų vaidinti SAS CV studentų ateitininkų veikloje?

3 Asmeniškas įsipareigojimas

3.1 Ką aš apsiimu daryti ateiti-

Ateities žurnalo konkursas

Kviečiame ir raginame visą ateitininkiškąjį jaunimą dalyvauti „Ateities" žurnalo konkurse. Rašinius, eilėraščius, reportažus, fotografijas siųskite žurnalo redaktorei iki š.m. rugsėjo 30 d. Konkurso dalyviai skirstomi į dvi grupes: iki 18 m. amžiaus ir nuo 19 iki 25 metų amžiaus. Premijos bus įteiktos „Ateities" žurnalo vakare spalio 13 d. Vakarą, kaip ir kitais metais, ruošia Čikagos sendraugių ateitininkų skyriaus valdyba. Nuoširdžiai kviečiame konkurse dalyvauti ir Lietuvos ateitininkus. Dar kartą primename: konkursinė medžiaga **turi redaktorę pasiekti iki rugsėjo 30 d.** Kadangi premijos bus įteiktos spalio 13 d., tai labai mažai liks komisijai patikrinti atsiųstą medžiagą ir paskirti premijas. Suprantama, pavėlavimų negali būti.

ninkų veikloje šiais metais?

3.2 Ar gyveni mieste, kuriame yra kitų lietuvių/ateitininkų, kur veikla būtų įmanoma?

4 Tarp kitko...

4.1 Ar SAS CV turėtų ruošti SAS vasaros stovyklą? Kodėl, ir jeigu taip, kada? Ir ar tu dalyvautum?

4.2 Ką daryti dėl smunkančio lietuvių kalbos lygio?

JAS grupė vaidina „Ropę" Detroito at-kų šeimos šventėje.

Ateitininkų šventė Detroite

Detroito ateitininkų šeimos šventė įvyko gegužės 20 d. Šv. Mišias aukojo klebonas kun. V. Kriščiūnevičius. Po šv. Mišių bažnyčioje Linas Mikulionis tarė įžanginį įžodžio žodį. Garbės prezidiuman buvo pakviesti B. Neverauskas ir B. Bublienė, Ateitininkų Tarybos Prezidiumo pirmininkė. Jie užrišo juostas 6 moksleiviams ir 2 studentams, kurie davė įžodį.

Po įžodžio Detroito ateitininkiškoji šeima rinkosi programai ir pietums. Jaunučiai suvaidino vaidinimėlį „Ropė", globėjai ir moksleivių, jaunučių-jaunių bei sendraugių pirmininkai padarė savo veiklos apžvalgas. Nors studentai dalyvauja Detroito visuomeninėje veikloje, buvo apgailestauta, kad dėl išsisklaidžiusių universitetinių gyvenviečių, jie organizuotai per praėjusius veiklos metus neveikė. Montažą „Lietuva, ateitininkai ir ateitis" atliko Audrė Budrytė ir Gytis Liulevičius iš Čikagos, ir Vytas Čuplinskas iš Toronto. Programai vadovavo J. Udrienė, sendraugių pirmininkė. Pietus skaniai paruošė jaunučių-jaunių mamos.

Šv. Mišiose dalyvavo dvi svečių grupės iš Lietuvos. Viena, tai Salomejos Nėries gimnazijos mokiniai ir mokytojai iš Vilniaus, apie tris savaites viešėję Toledo, Ohio pas amerikiečius gimnazistus, kurie anksčiau juos aplankė Lietuvoje. Jų tikslas – patobulinti anglų kalbą. Antroji grupė, tai gydytojai iš Lietuvos, kurie *University of Michigan – Ann Arbor* tobulinasi rehabilitacijos srityje.

R. Kubiliūtė

Ar gali kuri šventė apsieiti be pareigingųjų mamų, kurios paruošia vaišes? Čia matome Detroito šventės šeimininkes. Iš k.: J. Rugienienė, I. Korsakienė, G. Janušienė ir R. Mikailienė.

Ateitininkų šventė Vokietijoje

Š.m. birželio 2 d. apie keturiasdešimt Vokietijos ateitininkų susirinko Memingeno mieste jau septintosios metinės šventės proga. Beveik pusę to skaičiaus sudarė moksleiviai, atvykę iš Vasario 16 gimnazijos. Tai ateitininkai, kurie anksčiau gyveno JAV, Vokietijoje, Kanadoje, Pietų Amerikoje ir Australijoje. Į šventę taip pat atvyko studentų ir sendraugių iš visos Vokietijos ir keli garbingi svečiai iš Lietuvos. Iš Panevėžio atvažiavo prelatai Antanavičius ir Juodelis. Tai veiklūs kunigai, daug padėję atsikurti ateitininkams Lietuvoje. Iš Vilniaus atvyko Liudas Dambrauskas su sūnumi, o iš Kauno dr. Valentinas Kabašinskas. Visi susibūrėme prel. Bungos namuose.

Mes, Vasario 16 moksleiviai, atvažiavę susikraustėme į kambarius ir skubėjome pavalgyti. Puikią vakarienę paruošė seselės vienuolės vokietės. Visiems gerai pasistiprinus, klausėmės L. Dambrausko paskaitos apie ateitininkiją Lietuvoje. Paskaitos ir diskusijų metu jis papasakojo savo išgyvenimus Sibire ir kalėjime. Į kalėjimą jis patekęs dėl savo tautinių įsitikinimų. Vakarų parama labai padėjo išsilaikyti. Nors žinios apie išeivių lietuvių veiklą Vakaruose kalinius pasiekdavo tik per labai siaurus plyšius, tos žinios visada buvo proga džiaugtis.

Kitą dieną, Sekminių sekmadienį, po pusryčių visi ėjome dalyvauti šv. Mišiose, kurias aukojo vysk. A. Deksnys. Po pamokslo Juozas Lukšas iš Argentinos, Elina Gaidimauskaitė iš Argentinos, Marisa Aleksejūnaitė iš Urugvajaus ir Paulius Stepanas iš Australijos davė vyresniojo moksleivio at-ko įžodį. Buvo labai gražios Mišios ir ypač reikšmingos tiems, kurie davė įžodį.

Po Mišių persikėlėme į kitas patalpas ir klausėmės dr. V. Kabašinsko paskaitos apie tikėjimą ir tautiškumą. Išvada: per tikėjimą patriotizmas gali būti sutvirtinamas ir paskatinamas, bet tauta neturi užimti Dievo vietos.

Po ekskursijų į Bavarijos karaliaus Liudviko II-jo pilį ir vakarienės įžodį davusieji moksleiviai buvo apdovanoti naujausia prof. A. Maceinos knyga, o po to — moksleivių suorganizuota programėlė. Pirmiausia berniukai suvaidino pasaką „Raudonkepuraitė", pasakos Raudonkepuraitę palygindami su dabartine Lietuvos padėtimi. Elina ir Mėta pagrojo dūdele ir fleita, o Marisa deklamavo Maironio eilėraštį. Paskui Virginijus iš „Ego" roko grupės padainavo porą ramių dainelių; Lina išbandė visą žodyną neįprastomis reikšmėmis žodžių ir prisidėjo prie dainų būrelio, kuris labai gražiai padainavo kelias lietuviškas liaudies dainas.

Vėliau visus šventės dalyvius ir svečius draugiškai įjungėme į smagius žaidimus. Pasilinksminę ir pavargę, visi išsiskirstė poilsiui.

Pirmadienio ryte pradėjome ruoštis grįžimui į gimnaziją. Po pusryčių prel. Juodelis aukojo Mišias. Abu prelatai svečiai skaitė paskaitas: vienas kalbėjo apie ateitininkus nepriklausomoje Lietuvoje, o antras apie lėtą at-kų atgimimą dabartinėje Lietuvoje, ypač Panevėžyje. Diskusijų metu buvo aiškiai

Vokietijos at-kų šventėje 4 moksleiviai davė įžodį. Iš k.: moksleivių globėja M. Šmitienė, P. Stepanas, M. Aleksejūnaitė, vysk. A. Deksnys, E. Gaidimauskaitė ir J. Lukšas.

apibūdintas Lietuvos jaunimo pasimetimas tikybos reikaluose.

Pietų metu nuoširdžiai padėkojome prel. Bungai, kuris taip gražiai visus globojo, ir seselėms virėjoms. Atsisveikinę su visais, sėdome į autobusiukus ir traukėme gimnazijos link.

Man asmeniškai šis savaitgalis padėjo suprasti ateitininkų idėjas ir veiklą, o taip pat davė progą susitikti su kitais ateitininkais. Žinoma, įžodis man buvo pagrindinis įvykis, bet bendravimas su tokiais kilniais žmonėmis ir dėmesį sužadinusios diskusijos, mane labai sužavėjo. Man buvo lengviau stipriai pasiryžti įgyvendinti savo įžodžio pažadą — gyventi pagal ateitininkų principus.

Paulius Stepanas

Adelaidės at-kų dalis su Dvasios vadu kun. J. Petraičiu po agapės š.m. gegužės 5 d.

Iš Australijos padangės

Prieš trisdešimt metų Australijoje buvo labai stiprus ateitininkų vienetas. Šiandien jis jau gerokai praretėjęs, o ir likusieji gyvenimo naštos stiprokai prilenkti prie pilkos žemelės.

Štai gegužės 5 d. vakare Adelaidės ateitininkai, iš viso dvidešimt, susirinkome bendrai šeimos šventei-agapei. Agapę pradėjome susikaupimu savoje lietuviškoje Šv. Kazimiero bažnyčioje. Prie Eucharistijoje išstatyto didžiojo Meilės Šaltinio sukalbėjome Ateitininkų credo su mintimi, jog „Kristus, kuris girdi mus ir lydi mūsų žingsnius, težino, kad nieko nėra, ko siektume be Jo". Po to buvo prisiminti gyvieji broliai ir sesės, ypač atsikuriančioje Lietuvoje. Neužmiršome ir iškeliavusių į Anapus. Vien iš mūsų kuopos jau keturiolika narių esame išlydėję Amžinybėn. Buvo perskaitytos jų pavardės ir vardai.

Po palaiminimo persikėlėme į klebono valgomąjį. Dvasios vadas kun. Juozas Petraitis palaimino suneštinių vaišių stalą, o sendraugių pirm. Augustinas Kubilius paaiškino šios agapės tikslą. Susirinkusiems buvo pristatyta Ateitininkų Federacijos įgaliotinė Australijoje Elena Varnienė. Pirmasis Federacijos įgaliotinis Australijoje buvo kun. dr. Paulius Jatulis 1949 metais. Jam atstovaujant Federacijai, įsikūrė ateitininkai Adelaidėje, Melbourne, Sydnėjuje, New Castle. 1967 m. kun. P. Jatuliui išvykus atgal į Romą, Australija neturėjo Federacijos įgaliotinio iki 1979 m. Tuo metu Australijoje lankėsi Ateitininkų Federacijos valdybos sekretorius Vaclovas Kleiza, kuris, susipažinęs su Australijos at-kų padėtimi, apie tai painformavo Ateitininkų Federacijos valdybą ir įgaliotiniu buvo paskirtas Juozas Stepanas. Jam vadovaujant, buvo suruošta Ateitininkų diena per Australijos Katalikų Federacijos suvažiavimą. Jis išjudino ir kitų vietovių ateitininkus, atstovavo Australijos ateitininkams Jubiliejiniame kongrese Čikagoje.

Prieš savo mirtį (mirė 1989.VI.27) Juozas Stepanas paprašė Ateitininkų Federacijos valdybą, kad jį atleistų iš įgaliotinio pareigų, o jo vieton paskirtų Eleną Varnienę. Taip ir buvo padaryta.

Naujos įgaliotinės sutikimas agapėje buvo labai šiltas. Jai linkėta, kad ryšiai tarp įvairių ateitininkų sąjungų ir Australijos ateitininkų būtų nuolat nuoširdūs ir aktyvūs.

Augustinas Kubilius supažindino su Lietuvos Ateitininkų Federacijos atkūrimu. Vingra Rupinskienė, sendraugių valdybos sekretorė, perskaitė kardinolo Vincento Sladkevičiaus žodį, tartą Atkuriamajame Lietuvos at-kų suvažiavime. Vita Bardauskaitė, valdybos kasininkė, perskaitė ištraukų iš „Ateities" žurnalo. Federacijos įgaliotinė Elena Varnie-

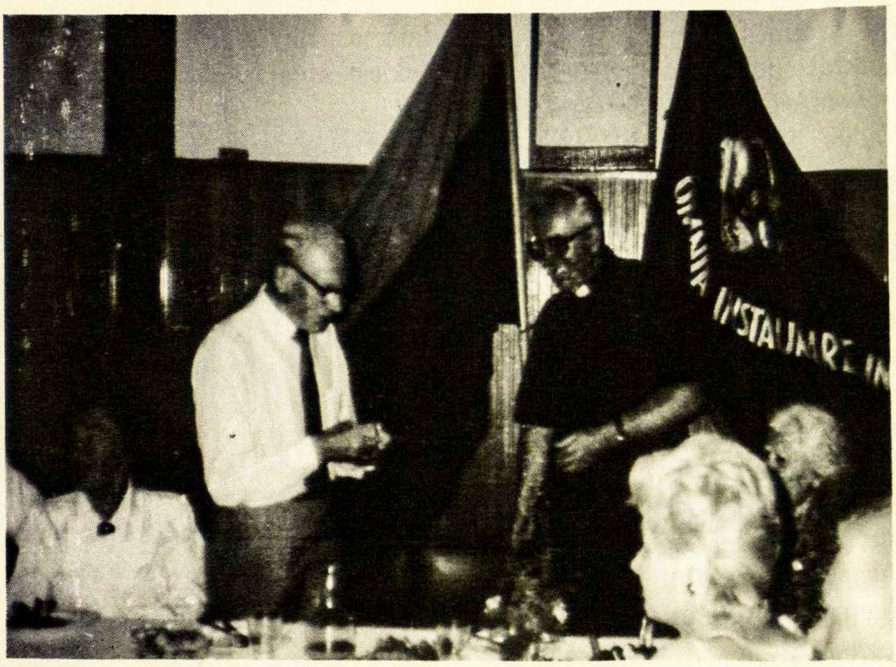

Kun. A. Svarinskui lankantis Australijoje, Adelaidės at-kų Arkivysk. Jurgio Matulaičio kuopa gerbiamą svečią pakėlė kuopos Garbės nariu (1989 kovo 7 d.). Nuotraukoje Ateitininkų Federacijos įgaliotinis Juozas Stepanas ruošiasi prisegti Svečiui at-kų ženkliuką. Priekyje (sėdi iš k.) naujoji Federacijos įgaliotinė E. Varnienė.

nė išreiškė viltį, kad Kovo vienuoliktosios aktas daugelį prikels iš minkštasuolių. Ji priminė, kad mūsų uždaviniai tie patys tėvynėje ir čia, anot mūsų Kardinolo, „gyventi tikėjimu, dėl tikėjimo dirbti ir aukotis".

Pasisotinę medžiaginėmis gėrybėmis, pasidžiaugę šviesiomis tikėjimo viltimis, sugiedojome Ateitininkų himną ir pakilia nuotaika, su ryžtu dirbti skirstėmės į namus.

Augustinas Kubilius

Lipniūniečių pabaigtuvės

Čikagos Kun. Lipniūno kuopa š.m. birželio 15 d. šventė veiklos metų užbaigimo šventę. Buvo pakviesti ne tik kuopos nariai, jų tėvai ir artimieji, bet ir anksčiau buvusieji lipniūniečiai. Įdomu, kad tų „senųjų moksleivių" (žinoma, jie jau nebe moksleiviai...) prisirinko kur kas daugiau negu kuopos narių tėvelių.

Reikia pažymėti, kad Kun. A. Lipniūno kuopa Čikagoje stipriai veikia nuo 1949 m., nors pradžioje ji vadinosi Čikagos Moksleivių at-kų kuopa.

Šventė pradėta šv. Mišiomis tėvų jėzuitų koplyčioje. Mišias aukojo kun. Kastytis Ramanauskas, MIC, skaitymus atliko Gita Gilvydytė, o patarnavo jaunutis Kovas Norvilas. Mišių metu visi dalyviai giesmėmis garbino Aukščiausiąjį, vargonais pritariant muz. Dariui Polikaičiui. Moksleivio at-ko įžodį davė viena vienintelė nauja kuopos narė — Julija Pulikaitė. Jai juostelę užrišo buvęs Federacijos Vadas dr. Adolfas Damušis. Mišių pabaigoje įspūdingai nuskambėjo giesmėmalda „Tėve, Tave garbinam". Priegiesmį giedojo visi kuopos nariai, o pagrindiniame posmelyje darniai susiliejo Rimos ir Mariaus Polikaičių balsai. Tai buvo tikrai pakilus šventės momentas.

Antroji šventės dalis vyko Jaunimo centro mažojoje salėje. Iškilmėms vadovavo kuopos pirm. Marius

DAINAVAI

Ir tikėjimas, ir meilė, ir viltis
čia sutilpo į didžiulį kalną
Tirštas pievų rūkas rytą, kryžių paslaptis
Saugo čia lietuvio sielos kalbą.

Ir iš kur ramybės tiek, kai artimus balsus girdi,
Kai išgyveni kiekvieno žodžio vertę —
Supranti, kad Lietuva — ji niekad negalėjo būt toli
Čia alsuoja ji, prie šių pušinių vartų.

Ežero akim mus pasitinka iš toli
Net užgniaužia kvapą — tarsi pirmą kartą —
Maldai sudedi rankas ir nusimetęs triukšmo naštą ateini —
Kad širdis prieš Žemės ir Dangaus gėrybes atsivertų.

Rolanda iš Lietuvos

Vašingtonas,
1989.9.4.

Naujoji Kun. A. Lipniūno kuopos narė Julija Pulikaitė kalba po įžodžio.

Polikaitis. Valdybos narė G. Gilvydytė perskaitė metų veiklos apžvalgą. Veikla buvusi naši, šakota ir įdomi. Kuopos sąrašuose yra 28 nariai. Dešimt iš jų kuopą palieka, nors ateina tik viena Julija. Iš kuopos išeina abiturientai: Audra Baleišytė, Gita Gilvydytė, Gintas Grabauskas, Tomas Kirvaitis, Tomas Marchertas, Tania Mikaitytė, Marius Polikaitis, Rasa Putriutė, Ingrida Šalčiūtė, Elena Tuskenytė ir Vaiva Vygantaitė. Buvo pareikšta daug vilčių, kad šie veiklūs ateitininkai praturtins ir pagyvins Čikagos studentų draugovės veiklą. Kuopa metų pabaigą apvainikavo laikraštėliu, kuriame randame ne tik veiklos aprašymus, bet ir narių grožinės kūrybos bandymus. Laikraštėlio vardas — *SŪKURYS.*

Šventės metu sveikino Federacijos Vadas J. Polikaitis, Moksleivių sąjungos CV narė Rūta Sidrytė, sendraugių vardu dr. A. Damušis, Prez. Stulginskio moksleivių kuopos vardu Kristina Liaugaudaitė; jautriai kalbėjo apie savo darbą su kuopa globėja Rima Polikaitytė. Moksleiviai jai nuoširdžiai padėkojo už globą, kantrybę ir darbą, apdovanodami maža dovanėle. Gėlėmis papuošti ir abiturientai, o naujoji narė Julija papasakojo, ką jai reiškia būti ateitininke. Julija su tėvais ir sesute Simona (taip pat kuopos narė) neseniai atvykusi iš Lietuvos. Labai gražu, kad kuopa prisiminė savo geradarius, vėliavos krikšto tėvus F. Mackevičienę ir J. Kavaliūną. Jie buvo pakviesti į salės priekį ir apdovanoti gėlėmis.

Buvęs kuopos pirm. Marius dėkojo valdybai už bendradarbiavimą, o paskui supažindino su naujai išrinkta valdyba, kuri veiklą perims ateinančiais metais. Ją sudaro (pareigomis dar nepasiskristę): Dalius Gilvydis, Aras Norvilas, Lidija Gražulytė, Elenutė Tijūnėlytė ir Krista Šilimaitytė. Šių metų valdyboje buvo, be pirmininko Mariaus, Gita Gilvydytė, Elena Tuskenytė, Rasa Putriutė ir Krista Šilimaitytė.

Šventė užbaigta vaišėmis, kurias paruošė pareigingosios kuopos narių mamos.

D. B.

Linksmi ir rimti momentai su Nijole Sadūnaite

Kovo mėn. sekmadienį, kai dar sniegas snigo, mūsų šeimoje apsilankė Nijolė Sadūnaitė. Buvo sunku tikėti, kad ji yra tikras žmogus! Tiek daug iš mamytės ir lietuviškoje mokykloje apie Nijolę buvau girdėjusi.

Nijolė Sadūnaitė yra labai linksma ir viskuo domėjosi. Jai mes su sesute Linute parodėme visus savo žaisliukus. Man buvo įdomiausia, kai mėginau išmokyti žaisti „Nintendo" žaidimą. Mūsų viešnia pirmą kartą tokį žaidimą matė — jai labiausiai patiko „šaudyti žąsis", ir visai neblogai žaidė...

Vėliau turėjau progos su Nijole Sadūnaite pasikalbėti. Ji pasakojo apie išgyvenimus Lietuvoje, kai

DAINAVA

Dainavos pušelės,
Kryžius šalia kelio.
Ir rūpintojėlis
Dievop širdį kelia.

Žydi lauko gėlės —
Įvairiausios rūšys!
„Spyglio" ežerėlį
Saugo jaunos pušys.

Kalne kryžiai stovi —
Vieniši ir tankūs.
Kančią lietus plovė, —
Plyšo Dievo rankos...

Žydi obelėlė,
Kelią žiedais kloja,
Ir šakas pakėlus,
Ilsėtis vilioja.

Rūkuose paskendę
Dainavos kalneliai,
Mėnesėlis brenda
„Spygliu" iki kelių.

Visą vasarėlę
Jaunimas dainuoja,
Vėliavas iškėlę,
Ateitin žygiuoja!

Stasys Garliauskas

Mildutė Bublytė su N. Sadūnaite ir močiute, S. Bubliene.

daug turėjo kentėti, nes rašė ir platino Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikas. Rusai dažnai ją areštuodavo ir nuveždavo į kalėjimą, kur ją tardydavo ir reikalaudavo, kad ji išduotų visas paslaptis: ypač žmones, kurie prisidėjo prie Kronikų spausdinimo. Bet ji nieko neišdavė.

Man didžiausią įspūdį padarė pasakojimas apie vieną įvykį, kuris atsitiko kalėjime. Tą dieną ji nieko nebuvo valgiusi. Kareiviai jai atnešė didelį, skanų apelsiną. Kai ji visą suvalgė, pradėjo kojos ir rankos tirpti, skaudėti. Ji tuoj suprato, kad apelsinas buvo apnuodytas...

Tikrai mums buvo smagu su miela viešnia kiek laiko praleisti. Tikiuosi, kad vėl pasimatysime — Amerikoje ar Lietuvoje.

Mildutė Bublytė

Kuopų laikraštėliai

„Ateities" redakcija nuoširdžiai dėkoja moksleivių at-kų kuopoms, atsiuntusioms savo laikraštėlius. Kasmetinio ar dažnesnio laikraštėlio išleidimas yra labai naudinga veiklos sritis, kurią praktikuoti turėtų kiekviena, net ir negausi narių skaičiumi, kuopa. Nereikia manyti, kad kuopos laikraštėlis turi būti storas, sukaupęs pilnus puslapius, spausdintas spaustuvėje. Jis gali būti labai kuklus ir plonytis, bet svarbu, kad jame atsispindėtų kuopos veidas, narių nuoširdus bendradarbavimas ir darbštumas. Nesvarbu, ar laikraštėlis iliustruotas nuotraukomis, piešiniais, ar visai be iliustracijų, bet svarbu, kad jame pasireiškia kiekvienas kuopos narys bent kukliu įnašu. Vienintelis — ir svarbiausias — reikalavimas, tai lietuvių kalbos taisyklingumas. Bet čia nėra problemos: kalbą peržiūrėti žmonių mes tikrai turime narių tėvelių, globėjų, kapelionų, lituanistinių mokyklų mokytojų ar net ir stipresniųjų narių tarpe. Tik pasidairykime, o jie tikrai mielai patalkininkaus.

Tikimės, kad ir kitos kuopos, kurios šių veiklos metų pabaigoje išleido laikraštėlius, juos atsiųs „Ateičiai". Mes norime juos paminėti ir jais pasidžiaugti. Taip pat raginame neužmiršti atsiųsti ir stovyklų laikraštėlių, ne tik iš Dainavos, bet iš Neringos, Kalifornijos, Kanados...

* * *

Detroito moksleivių ateitininkų Karaliaus Mindaugo kuopos laikraštėlis *JAUNYSTĖ*, 27 psl., spausdintas vienoje lapo pusėje, sumaniai iliustruotas piešiniais, užsklandomis, iškarpomis iš įvairių leidinių. Laikraštėlio pagrindinė tema — Lietuva. Apie ją sukasi daug rašinių, bet yra ir kitokiomis temomis. Rašo Danutė Rugieniūtė, Liana Janušytė, Audrytė Navasaitytė, Audra Ricci, Lisa Maier, Baltija Udrytė, Darius Udrys. Kai kurie — ypač Rugieniūtė, Navasaitytė, Janušytė — labai gausiai. Sveikiname kuopą už puikų, turiningą laikraštėlį. Karaliaus Mindaugo kuopos globėja yra Marija Jankauskienė, pirmininkė — Danutė Rugieniūtė. Stengsimės kai kuriuos rašinius persispausdinti „Ateities spinduliuose".

* * *

Čikagos Kun. Alfonso Lipniūno moksleivių at-kų kuopos laikraštėlis *SŪKURYS*. Redaktorė Elena Tuskenytė (ji piešė ir viršelį), 28 psl., spausdintas abiejose lapo pusėse. Laikraštėlyje smulkiai aprašoma metinė kuopos veikla, pateikiamas narių sąrašas su adresais, gausu iliustracijų ir šiaip kūrybos. Gaila, kad čia daug daugiau nerūpestingai paliktų kalbos klaidų. Sakome „nerūpestingai", nes šios kuopos narius gerai pažįstame ir jų lietuvių kalbos mokėjimą žinome. Jis kur kas tobulesnis, negu atsispindi „Sūkuryje". Kuopos globėja Rima Polikaitytė, pirmininkas — Marius Polikaitis.

* * *

Vasario 16 gimnazijos Vyskupo Motiejaus Valančiaus moksleivių atkų kuopos laikraštėlis *BOKŠTO ŠEŠĖLY*. Redaktoriai Lina Mockutė ir Vincas Giedraitis, 20 psl., spausdintas abiejose lapo pusėse, iliustruotas. Kuopos pirmininkė — Vilija Bijūnaitė, globėja — Marytė Šmitienė, Dvasios vadas kun. Edmundas Putrimas. Pateiktame narių sąraše randame tarytum geografijos pamoką: nariai iš JAVQ, Kanados, Vokietijos, Lietuvos, Australijos, Barzilijos, Argentinos, Urugvajaus...

Tikrai pagarba ir padėka globėjai M. Šmitienei, kad ji iš šių, skirtingose kultūrose augusių, jaunuolių sucementuoja tokį tvirtą ateitininkišką vienetą!

Laikraštyje veiklos aprašymai, reportažai iš švenčių, išvykų, bet yra vertingos individualios kūrybos, pvz. Pauliaus Stepano „Idealas ir gyvenimas", Elinos Gaidimauskaitės „Kaip aš galiu prisidėti prie ateitininkų veiklos savo krašte", Virginijaus Jocio eilėraščiai. Tikimės laikraštėlio medžiaga pasinaudoti ir „Ateityje", o dar labiau tikimės, kad šie talentingi moksleiviai dalyvaus „Ateities" konkurse.

* * *

Lietuvos ateitininkų Federacijos Utenos, Antalieptės ir Zarasų kuopų leidinys *ATEITIES SPINDULYS.* Redaktorė Regina Valytė, spausdinamas ofsetu, 4 psl., iliustruotas. Šį leidinėlį esame jau matę ir anksčiau, todėl labai džiaugiamės, kad redaktorė pradėjo jį siuntinėti „Ateičiai". Medžiaga daugiau ideologinė ir religinė, bet pasitaiko ir grožinės, individualios kūrybos, ypač gegužės mėn. nr. 8 (9) Motinos Dienos proga. Linkime laikraštėlio redaktorei ir bendradarbiams geriausios sėkmės.

D. B.

Detroito sendraugių valdyba. Iš k.: B. Neverauskas, J. Rugienienė, J. Udrienė, L. Mikulionis.

Dar neseniai savo tarpe turėjome kun. S. Tamkevičių, o štai — liepos 25 d. — į Ateitininkų namus Lemonte susirinko nemažas būrys Čikagos ir apylinkių ateitininkų susitikti su kitu brangiu svečiu, kun. Vaclovu Aliuliu. Iš tikrųjų susirinkusiųjų gausumas nustebino ir susitikimo rengėjus — Čikagos ateitininkų sendraugių valdybą.

Žinoma, nėra ko stebėtis susidomėjimu šiuo svečiu, nes kun. Aliulis labai gerai pažįstamas ir ateitininkams, ir neateitininkams. Šiuo metu jis yra Lietuvos Ateitininkų Federacijos Dvasios vadas, daug prisidė-

Linkėjimai iš Tėvynės

Ne vieną iš mūsų šių metų pavasarį bei vasarą apvylė numatytos kelionės Lietuvon atšaukimas, negavus vizos, todėl kiekvieną svečią iš tėvynės sutinkame džiaugsmingai ir šiltai. Ypač jeigu tas svečias yra taip pat ir mūsų idėjos brolis, iš gausios veiklos ir darbų daugeliui pažįstamas.

Šios vasaros Jaunučių stovykloje Dainavoje iš k.: Raminta Marchertienė, vyriausia stovyklos vadovė, Laima Šalčiuvienė — JAS CV pirm. ir Marius Gražulis, vyr. berniukų vadovas.

jęs prie tenykščio ateitininkų atgaivinimo, uoliai dirbęs ruošiant Atkuriamąjį suvažiavimą pernai lapkričio mėn. gale. Kun. V. Aliulis yra „Katalikų pasaulio" redaktorius, Lietuvos vyskupų liturginės komisijos pirmininkas, Sąjūdžio tarybos narys, talkina (nuo 1965 m.) redaguojant visus, Lietuvoje išeinančius, bažnytinius leidinius, tarp kurių ir, kun. Č. Kavaliausko verstą, „Naująjį Testamentą".

Su Svečiu trumpai supažindino Juozas Baužys, paminėdamas, kad kun. Aliulis yra dzūkas (kunigu pašvęstas 1944 m. Kaune), marijonas, vienu metu buvęs Lietuvos marijonų provincijolas. Kun. Aliulis kalbėjo gana ilgai, bet taip įdomiai, kad niekas nepastebėjo bėgančio laiko. Jo tema buvo Bažnyčios ir ateitininkijos vieta Lietuvos atgimime.

Judėjimas į laisvę ir į drąsą prasidėjo su šv. Kazimiero metais, su Krikščionybės jubiliejumi. Bažnyčia pasitikėjimas Lietuvoje yra didelis, nes tai vienintelė „nesusitepusi" įstaiga, drąsiai kovojusi prieš okupanto varžtus (ypač per Kronikas), išsaugojusi lietuviškus religinius papročius. Nors Sąjūdis nėra Bažnyčios vaikas — jame nedaug praktikuojančių katalikų — bet Bažnyčią labai respektuoja.

Buvo trumpai peržvelgtas kelias į religijos laisvę: tikybos dėstymą mokyklose, sąžinės laisvės paragrafą konstitucijoje, bažnyčių ir jų turto atidavimą, religinės spaudos laisvę. Pereitų Devintinių iškilmėse Vilniuje buvo perskaitytas Bažnyčios teisių restitucijų aktas, atnaujintas visos Lietuvos paaukojimas ir gyventojų pasiaukojimas Švč. Jėzaus Širdžiai (pirmąkart tai padaryta 1934 m.). Įvyko ir vieša, labai iškilminga Dievo Kūno šventės procesija miesto gatvėmis — po maždaug 50 metų pertaukos. Šv. Mišias katedros aikštėje aukojo kard. V. Sladkevičius su vyskupais ir kunigais. Dalyvavo Lietuvos vyriausybė su prez. V. Landsbergiu, premj. K. Prunskiene ir kitais. Vėliau iškilmes galėjome ir patys pamatyti įspūdingoje vaizdajuostėje, kurią kun. Aliulis atsivežė iš Lietuvos.

Svečias kalbėjo ir apie Lietuvos ateitininkų veiklą, rūpesčius. Didžiausią skaičių sudaro jaunesnieji moksleiviai. Trūksta vadovų, ideologinės medžiagos. Tikimasi, kad pamažu padėtis gerės. Ruošiamos rekolekcijos, stovyklos, paskaitos. Mažiausiai dėmesio katalikiškoms organizacijoms rodo studentai. Okupacijos metų mokykla griovė visus kilniuosius jaunimo idealus, o naujų nesugebėjo įdiegti, dėl to jaunuoliai nykiai abejingi religijai, tautai.

Čikagos sendraugių valdyba ruošia „Ateities" akademinį savaitgalį (kaip ir kiekvienais metais) š.m. spalio mėn. pradžioje. Čia matome pernai posėdžiavusius valdybos narius ir svečius, aptarusius ir „Ateities" vakaro reikalus. Iš k.: M. Saliklienė, K. Pabedinskas, J. Končius, I. Polikaitienė, J. Damušienė, D. Bindokienė, dr. A. Damušis, V. Žadeikienė, dr. J. Jakševičienė ir dr. A. Liulevičius. Nuotr. J. Žadeikio.

Po įžanginės kun. V. Aliulio kalbos buvo nemažai klausimų, kuriuos jis taikliai, net su humoru atsakinėjo. Ypač krito į ausis jo nepaprastai taisyklinga, sklandi ir žodinga lietuvių kalba, todėl tokio kalbėtojo klausytis buvo tikra atgaiva.

D. B.

Kun. Ričardas Repšys jaunimo tarpe.

ATSISVEIKINOME KUN. R. REPŠĮ

Čikagos sendraugiai ateitininkai atsisveikino su kun. Ričardu Repšiu liepos mėn. 18 d. Ateitininkų namuose. Kun. Repšys po pusantrų metų Čikagoje buvo pakeliui ne į savo gimtąją Lietuvą, o į Angliją, kur laukė kitas pastoracinis darbas. Marijonas kun. Repšys Lietuvoje baigė pogrindžio seminariją prieš 10 m. Savo išleistuvėse jis dalyviams minėjo, kad turėjęs progos praeiti bent trumpą tremtinio kelią, kai dirbo Sibire, ir išeivijos kelią čia JAV-se. JAS pirmininkė, SAS valdybos narys, Ateitininkų Federacijos vadas, Čikagos sendraugių pirmininkė ir kiti to vakaro dalyviai turėjo progos padėkoti kun. Repšiui už jo pravestas rekolekcijas, už jautrius pamokslus, už jo darbą su jaunais ir senais. Jis palinkėjo išeivijos lietuviams susilaukti ir kitų „misionierių" kunigų iš Lietuvos, kurie atvyktų padirbėti su mumis ir mūsų tarpe bent kelerius metus (gal po įšventinimo) — matyt, kad jam rūpi išeivijos dvasiniai reikalai. Kun. Repšys minėjo, kad mums visiems perspektyvos geros, kai lieka tikėjimo pagrindai ir autentiškas tikėjimas. Reikia palinkėti jam Dievo palaimos savo naujame darbe ir reikia tikėtis, kad pasiseks jį vėl pakviesti į svečius, stovyklas, rekolekcijas ar pan. Gaila, kad kun. Repšys turėjo apleisti sendraugių stovyklą, gavęs žinią apie savo naują paskyrimą, bet, stovykloje nedalyvavę, sendraugiai turėjo progos su juo atsisveikinti ir palinkėti viso geriausio. Tuo pačiu ir „Ateities" redakcija dėkoja kun. Ričardui Repšiui už bendradarbiavimą. Reikia tikėtis, kad jis vėl kada nors mus praturtins savo straipsniais.

R. K.

Adelaidės at-kų sendraugių skyriaus pirm. Augustinas Kubilius.

JAS suvažiavimo metu pagrindinė kalbėtoja buvo Elena Bradūnaitė-Aglinskienė. Iš dešinės sėdi Asta Kazlauskaitė, vyriausių mergaičių būrelio globėja. Ji vadovavo JAS suvažiavimui.

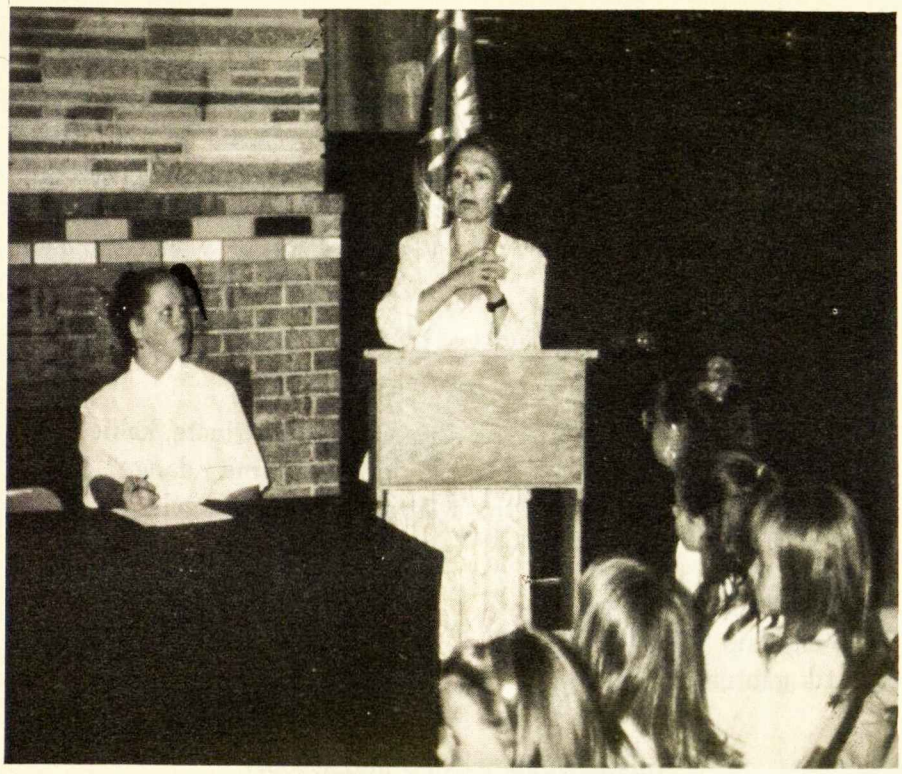

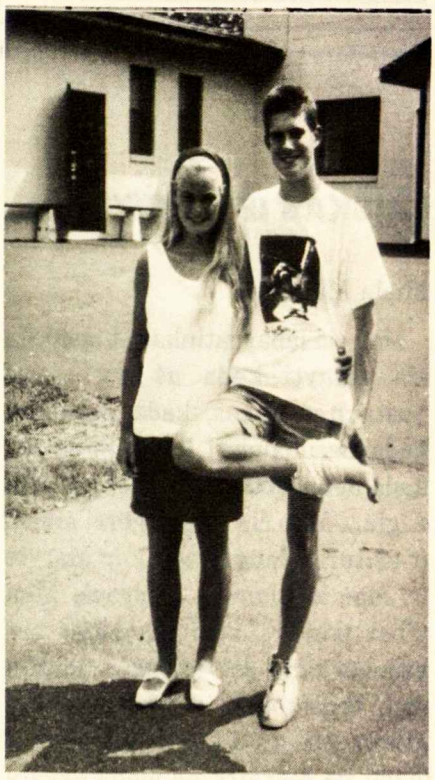

JAS stovyklos sporto vadovė Ingrida Šalčiūtė su vyr. indų plovėju Aru Norvilu.

SKAITYTOJAI APIE „ATEITĮ"

„Su dideliu malonumu laukiam ir dar su didesniu įdomumu skaitom *ATEITĮ*. Ačiū už Jūsų puikias pastangas.

Raimonda Kontrimienė,
Kalifornija

„Džiaugiuos, kad p. Redaktore, taip puikiai mūsų *ATEITĮ* išleidžiant. Vienas malonumas žurnalą skaityti".

J. Lapšienė,
Dedham, Ma.

„Labai, labai džiaugiuosi ATEITIMI. Taip miela paimti į rankas. Temos, iliustracijos, popierius, spauda — tik grožėkis".

Ses. M. Palmira,
Torontas, Kanada

„Man buvo labai smagu šį straipsniuką parašyti. Maloniai parašyčiau daugiau straipsnelių ATEITIES žurnalui, tik, deja, kartais trūksta idėjų. Jei jūs turite daugiau pasiūlymų, ką galėčiau parašyti, tiktai pasakykite, ir aš mielai parašysiu".

Rima Iešmantaitė,
Charlotte, N.C.

„Vartydama ATEITĮ visada dėkoju Dievui, kad Jūs dirbate tokį prasmingą ir sunkų darbą".

Ses. Margarita,
Lemont, IL

„Tik ką gavau ATEITIES 3 numerį. Labai įdomus numeris. Sveikinu! Nuo to laiko, kai Jūs redaguojate ATEITĮ, ji žymiai pagerėjo. Ypač kalba. Man taip pat malonu, kad Jūs įvedėte kalbos skyrių. (Aš PLB Kultūros kongrese 1988 m. Toronte buvau siūlęs: Visi mūsų periodiniai leidiniai turėtų įsivesti kalbos skyrelius. Dabar jau 3 turi *Laiškai lietuviams, Ateitis, Pasaulio lietuvis...*).

Linkiu Jums (ir ATEIČIAI) gražios ateities!"

Antanas Klimas,
University of Rochester,
Ročesteris, N.Y.

„Jums priklauso komplimentai už aukojamą laiką visiems mums brangaus žurnalo redagavimui ir už puikiai atliekamą darbą. Jums perėmus redagavimą, ATEITIS visiškai pasikeitė — jos netikrume paklydusį žvilgsnį pakeitė šviesia ateitim šypsantis veidas".

Č. Masaitis,
Thompson, CT

KREIVOS ŠYPSENOS

LAIŠKAS IŠ STOVYKLOS

Miela Mama:

Man čia labai patinka bet neduoda čia valgyti kada aš noriu yra nustatytas laikas, kada nevalgyti kada nesimaudyti kada nerėkauti kada nemiegoti. Kada nesimušti su Algiu... Man čia viskas gerai einasi ir aš turiu daug draugų: ir Marytė ir Jonė ir Lionė ir Audronė. Man labai patinka ryto mankšta, nes vadovai tada dar miega ir leidžia man sportuoti. Čia labai graži ir įdomi vieta nes yra gyvačių ir meškų (o gal tie šeškai?). Aš vieną gyvatę norėjau padovanoti komendantui bet jis neėmė. Jis nieko neima ką aš jam atnešu — nei vėžių nei negyvų varnų. Už tai aš juos sudėjau į čemodaną ir tau atvešiu.

Vilimantas
Ateitis, 1967 m.

ps. dabar aš esu ligoninėj.

JAUNUČIŲ PROBLEMOS

Buvau mažas, vos virš stalo,
O problemų tai be galo.
Vienąkart užėjo mintys,
Ir ėmiau rimtai kankintis.
Vis man kilo abejonės —
Kaip ant svieto randas žmonės?
(Mat, buvau aš gana mandras,
Ir žinojau, kad ne gandras...).
Mama mane taip mokino:
Žmones Dievas nulipino.
O aš klausiau protu mažo:
Ar Dievulis ir nudažo?
Kai lipina — šlapias būna?
Ar palaukia, kol nudžiūna?
Bet paskiau, skaityt išmokęs,
Žiūriu — reikalas ne tokis:
Juk Dievulis visagalis —
Rašo knygos — buvęs stalius.
Gal, kai žmonės užsiprašo,
Jis iš pagalio nutašo?
Ir galvojau — galas žino,
Ar jis tašo, ar lipina?
Gal gi yra du metodai,
Kad išeina nevienodai:
Kartais vietoj tikro vaiko
Tik mergytė pasitaiko.
Buvau mažas — buvau rimtas.
Buvo man problemų šimtas.
O kai išvirtau į vyrą,
Nebesvarbu, kaip ten yra.
Telipina, kaip lipino —
Kad tik gautųsi merginų.

Čiukas Dėlis
Ateitis, 1955 m.

Jaunučių stovykloje

Mokytoja: Pasakyk, Virgute, kaip lietuviškai vadinasi savaitės dienos.
Virgutė: Užvakar, vakar, šiandien, rytoj, poryt, užporyt...

* * *

Kapelionas: Ar žinote, kokie vaikučiai eina į dangų?
Jūra: Numirę, kunigėli.

* * *

Jonukas: Kaip vadovas sužinojo, kad tu nesiprausei?
Algiukas: Aš pamiršau sušlapinti muilą.

UODŲ KOVA (arba: TAIP VISUOMET BUVO...)

Miega, knarkia mūs mergaitės,
Uodai skrenda iš kampų,
Nori kąsti į nosytę
Ir pabudint iš sapnų.

Į nosytę, į veiduką
Uodai kanda vis daugiau,
O mergaitės muša, baido,
Varo uodus vis toliau.

Kova vyko visą naktį,
Uodai krito be jėgų.
Linksmos yra mūs mergaitės,
Laimi kovą tarp uodų!

Vilija Malciūtė,
Ateitis, 1967 m.

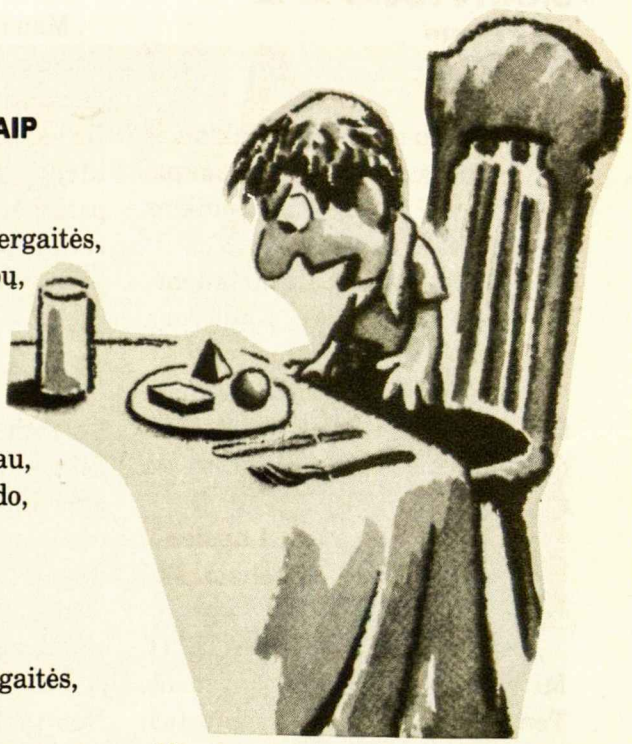

Aš daugiau niekuomet nesiskųsiu, kad stovykloje maistas vis tas pats...

AČIŪ!

Nuoširdžiai dėkojame Lietuvių Fondui, paskyrusiam 500 dol. paramą ,,Ateities'' žurnalui.

PRIMENAME

• Dalyvaukite ,,Ateities'' konkurse! Medžiaga turi pasiekti redaktorę iki š.m. rugpjūčio 30 d. Premijos laimėtojams bus įteiktos ,,Ateities'' žurnalo vakare spalio 13 d. Jaunimo centre. Kviečiame dalyvauti ne tik išeivijos ateitininkiškąjį jaunimą, bet ir Lietuvos ateitininkus. Galima siųsti rašinius, eilėraščius, korespondencijas, nuotraukas. Temas pasirenka patys konkurso dalyviai.

• Nelikite skolingi už ,,Ateitį''. Atskiri paraginimai užsimokėti prenumeratą nesiuntinėjami. Kiekvienas skaitytojas turi pats jausti pareigą paremti savo žurnalą ir laiku atsilyginti, kad administratoriui būtų mažiau rūpesčių ir ,,Ateities'' tęstinumas nesusikliudytų. Juk ,,Ateities'' jau ruošiasi švęsti 80 metų sukaktį! Reikia ją remti ir stiprinti, kad dar bent kita tiek metų skleistų ateitininkiškąsias idėjas.

DĖMESIO STOVYKLAUTOJAI, STOVYKLŲ VADOVAI IR RENGĖJAI

,,Ateitis'' laukia korespondencijų iš visų vasaros stovyklų, kursų, suvažiavimų. Pasirūpinkite, kad aprašymai ir nuotraukos laiku pasiektų redakciją. Šiais metais dar išeis du žurnalo numeriai: rugsėjo-spalio ir lapkričio-gruodžio.

ALp(LKA)1786
1990, Nr.4

91.304.7